ПРОЛЕТАРЕБО ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡᲐ, ᲨᲔᲔᲠᲗᲓᲘᲗ!

კომუნისტი

1979 წელი
შაბათი
14
ივლისი
№ 162
(17507)
ფასი 2 კაპ.

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გავუფრთხილდეთ ქაღალდს!

ᲑᲘᲜᲔᲜ ქვეყანაში ყოველწლიურად ხუთ მილიარდამდე წიგნი და უურნალი გამოდის. საშუალოდ დღეში სტამბებიდან მკითხველებს 106 მილიონი ცალი გაზეთი ეგზავნება. ქაღალდის წარმოებას წელიწადში ორმოცდახუთი მილიონი კუბური მეტრი მერქანი ხმარდება, ამავე დროს თითქმის ხუთასი ათასი ჰექტარი ტყე იჩეხება. ასეთი მასშტაბის დროს განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ქაღალდის რესურსების მომჭირნეობას.

სკკპ XXV ყრილობამ ამოცანად დაგვიხახა ხუთი წლის მანძილზე მარტო მშენებლობაში 12-14 პროცენტი ხე-ტყე დავზოგოთ. მომჭირნეობის დიდი დავალებანი აქვთ სხვა დარგებსაც. ამ დავალებათა შესრულების ერთ-ერთი დიდმნიშვნელოვანი გზაა ქაღალდისადმი ყაირათიანი დამოკიდებულება მისი წარმოების, ტრანსპორტირების, შენახვისა და გამოყენების დროს.

უკანასკნელი წლების მანძილზე კონდოპოჟის, კოტლასის, არხანგელსკისა და სხვა წამყვანი ცელულოზა-ქაღალდის კომბინატების კოლექტივები გეგმაზომიერად ამცირებენ ნედლეულის ხარჯვას თითოეული კვადრატული მეტრი პროდუქციის გამოშვებაზე. აქ სრულყოფენ მის შეფუთვას, აფართოებენ და წესრიგში მოჰყავთ საწყობები, ავსებენ ასაწევ-სატრანსპორტო მოწყობილობის პარკს. ეს შესაძლებლობას გვაძლევს შევამციროთ ნარჩენებისა და დანაკარგების მოცულობა. თავის მხრივ მთელი რიგი მაგისტრალების რკინიგზელებმა დაიჩქარეს საწყობებისა და რულონების გადასაზიდად ვაგონების მოსამზადებელი პუნქტების მშენებლობა. გზების ქსელზე ინერგება ახალი ტექნიკური პირობები, რომლებიც ხელს შეუწყობს დაუზიანებლად ქაღალდის ტრანსპორტირებას.

მაგრამ ყველგან როდი ზრუნავენ ძვირფასი რესურსების დაზოგვისათვის. ახლახან სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულმა პარტიული კონტროლის კომიტეტმა და სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდის განყოფილებამ შეამოწმეს, თუ როგორ სრულდება წინათ მიღებული გადაწყვეტილება ქაღალდის რაციონალური გამოყენების შესახებ. შემოწმებების დროს დადგინდა, რომ ცელულოზა-ქაღალდის მრეწველობის მხოლოდ ექვს საწარმოში, აგრეთვე ზოგიერთ რკინიგზაზე, სტამბასა და გამომცემლობაში რულონების ცუდი შეფუთვის, ვაგონებში არასწორი დატვირთვის, არასათანადო გამაგრების გამო, საწყობებსა და გზაში მათი გაფუჭების შედეგად უკანასკნელი სამი წლის მანძილზე დაიკარგა დაახლოებით 12 ათასი ტონა ქაღალდი.

რულონების მნიშვნელოვანი ნაწილი ზიანდება დატვირთვა-გადმოტვირთვის სამუშაოებისა და შემადგენლობათა შექმნის დროს. ქაღალდისათვის რკინიგზელები ხშირად ცუდად დასუფთავებულ, გაუმართავ ვაგონებს აწვდიან. მარტო სოლიკამსკისა და კრასნოიარსკის კომბინატებში სამი წლის მანძილზე თითქმის ათი ათასი ასეთი ვაგონი მიიღეს. უფრო მეტი გაუმართავი ვაგონი შეაკეთეს წარმოების მუშაკებმა. ტრანსპორტის მუშაკები სისტემატურად ფუშავენ ცელულოზა-ქაღალდის საწარმოებსა და მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების ბაზებში მოძრავი შემადგენლობის მიწოდების გეგმებს. ამიტომ აქ გროვდება ბევრი მზა პროდუქცია, გადატვირთულ საწყობებში იგი ღია მოედნებზე აწყვია, ფუჭდება წვიმაში.

დაუდევრად ეკიდებიან ქაღალდს ბევრ პოლიგრაფიულ საწარმოშიც. მაგალითად, ხაბაროვსკის სტამბაში მას გადმოტვირთავენ ხოლმე ძალაყინებით პირდაპირ რკინიგზის ხაზებზე, რის გამოც თითქმის ყოველი რულონი ზიანდება. ამგვარი ფაქტები მოწმობენ, რომ სათანადო კონტროლი არ არის ქაღალდისადმი ყაირათიანი დამოკიდებულების საქმეში.

დანაკარგების კონკრეტულ დამნაშავეებს, რომლებზეც ლაპარაკია, პასუხი აგებინეს. მაგრამ, რა თქმა უნდა, მთავარია წესრიგი დავამყაროთ ყველგან, სადაც მზადდება ქაღალდი, ხდება მისი ტრანსპორტირება, დაცვა-შენახვა და გამოყენება. როცა მის გამოშვებას ვზრდით, საჭიროა შევამციროთ შიდასაქარხნო ნარჩენები, რისთვისაც მკაცრად უნდა დავიცვათ ტექნოლოგია, წესრიგში ვიქონიოთ მოწყობილობა, რეგულარულად შევამციროთ დანაკარგების ნორმები. რაც შეიძლება მეტი მზა პროდუქცია უნდა შევფუთოთ გაგზავნის წინ პარაფინიანი გარსით, რომელიც მას ტენისაგან იცავს.

გადაზიდვის დროს ქაღალდის დაზიანების აღმოფხვრა შესაძლებლობას მოგვცემს ფართოდ გამოვიყენოთ სპეციალიზებული ტრანსპორტი. მძიმე და სატრანსპორტო მანქანათმშენებლობის სამინისტრომ რაც შეიძლება სწრაფად უნდა მოაწყოს სპეციალური ვაგონების წარმოება, ხოლო საავტომობილო მრეწველობის სამინისტრომ მოგვაროს ქაღალდზიდი საკვირთო ავტომობილების მასობრივი მიწოდება. გემებითა და ფოლადის მაგისტრალებით გადაზიდვის დროს ამ პროდუქციის დაცვა, რომელიც ადვილად ზიანდება, შეიძლება უზრუნველყოთ სპეციალური კონტეინერებით, რომლებთანაც რულონები გადაუცლელად გადაიზიდება გზაში — კომბინატიდან შემკვეთამდე.

ქაღალდის მომჭირნეობის დიდმნიშვნელოვანი რეზერვია მაკულატურის რაციონალური გამოყენება. ჯერჯერობით საქმეს მეორეული ნედლეულის მხოლოდ 22 პროცენტი ხმარდება. ამავე დროს ცელულოზა-ქაღალდის მრეწველობის სამინისტროს ალექსინის მუყაოს ფაბრიკაში ოთხ წელზე მეტია მონტაჟდება მაკულატურის გადასამუშავებელი დანადგარი. მექაღალდეებმა და სსრ კავშირის სახმომარაგების ორგანოებმა გადაჭრით უნდა შეცვალონ ამ არსებითი რეზერვისადმი დამოკიდებულება. ჯართის დამზადების მაგალითისამებრ ყველგან უნდა დაგეგმოთ და მოვაწყოთ მაკულატურის მიღება, ეფექტიანად წავახალისოთ ნედლეულის ჩაბარება და უზრუნველვყოთ მისი შეუფერხებელი გადამუშავება.

ქაღალდზე მოთხოვნილება წლითიწლობით იზრდება, მერქნის მარაგი კი შედარებით შეზღუდულია. მეცნიერება და ტექნიკა უკვე ახლა გვირჩევენ ინფორმაციის პრინციპულად ახალ მატარებლებს. მთელ რიგ დარგებში იყენებენ, მაგალითად, მიკროფილმირებულ დოკუმენტაციას შუქმგრძნობიარე აფსკსა და მიკროროკებზე. ეს მეთოდები ორიგინალის შენარჩუნების შესაძლებლობას გვაძლევს, ბევრად ამცირებს გამოსახულების ოდენობას. ოცდაათი მეტრი სიგრძის ვიწრო ფორმატის აფსკის რულონზე თავსდება ექვსი ტომი, რომელთაგან თითოეულში ხუთასი ფურცელია. მიკროფილმების გამოშვება ხე-ტყის დამუშავების, ცელულოზა-ქაღალდისა და პოლიგრაფიული მრეწველობის დატვირთვის მკვეთრი შემცირების, ქაღალდის ეკონომიის პერსპექტივებს სახავს. ცხადია, რომ უფრო ენერგიულად უნდა გავზარდოთ ტექნიკური საშუალებებისა და მასალების წარმოება, რომლებიც საჭიროა ინფორმაციის ახალი მატარებლების მასობრივი გამოყენებისათვის.

ქაღალდს სამართლიანად უწოდებენ „კულტურის პურს“. იგი ერთგულად ემსახურება ადამიანს მთელი სიცოცხლის მანძილზე. და რაც უფრო ყაირათიანი იქნება თითოეული ჩვენგანი, მით უფრო სრულად დაკმაყოფილდება ხალხის მოთხოვნილება ბეჭდვითს გამოცემებზე. პარტიული ორგანიზაციები დღენაადგ უნდა უწევდნენ კონტროლს, თუ რამდენად რაციონალურად არის გამოყენებული ქაღალდი, მკაცრად მოჰკითხავდნენ იმ ხელმძღვანელებს, რომლებიც არ გადახინჯავენ ხარჯის ნორმებს, ურიგდებიან მფლანგველობასა და უყაირათობას. კიდევ უფრო ფართოდ უნდა მოვაწყოთ კომპლექსური შეჯიბრება ქაღალდის წარმოების გადიდებისა და მომჭირნეობისათვის, აქტიურად გავავ

როგორ, რით შევხვდით პარტიის მომავალ, XXVI ყრილობას?

პირადი პასუხისმგებლობით

არ შეიძლება აუღელვებლად წაიკითხო „კომუნისტის“ 10 მარტის ნომერში გამოქვეყნებული თბილისის საწარმოო გაერთიანება „საქღვინომანქანის“ ხარატის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის შ. ჯოხაძის წერილი. მასში აღძრული საკითხები მრავალმხრივ საყურადღებო და დამაფიქრებელია.

მუშა კომუნისტის წერილი წრფელ თავდადებას შემოქმედებითი აქტიურობის, საქმისადმი პერსონალური პასუხისმგებლობის გაძლიერებას გვირჩევს, მოგვიწოდებს მეტი პრაქტიკული ღირებულების საქმეებით გამოვეხმაუროთ მას. იგი მოგვაგონებს გმირჩენილი საბჭოთა პოეტის რასულ გამზათოვის ნათქვამს: თუ გულის ყაფაზი გახსენი, შიგ გულის ჩადება არ უნდა დაგავიწყდესო.

მართლაც, ჩვენს რესპუბლიკაში შექმნილი ამაღლებული განწყობილება და შემოქმედებითი შრომის ატმოსფერო, რომელმაც მეგვესეჯერ განაპირობა საკავშირო გარდამავალი დროშის მიღება, თითოეულ ჩვენგანს, რა უბანზეც უნდა ვიღწოდეთ, გვმატებს პასუხისმგებლობას, გვიძლიერებს მეტის გაკეთების წყურვილს.

როდესაც ჩვენს რესპუბლიკაში მშენებლობა უპირველეს პარტიულ საქმედ მიიჩნიეს, სხვებთან ერთად მეც, როგორც პარტიის ქუთაისის საქალაქო კომიტეტის წევრი, ქალაქში პირველი 16-სართულიანი სახლის მშენებლობაზე მიმამაგრეს. ეს დიდ პატივად ჩავთვალე.

სახლი, რომელიც შენდება ხიმინჯებზე და ყველაზე მაღლივი შენობა იქნება ქალაქში, კიკვიძის სკვერის არქიტექტურულ ანსამბლს კიდევ უფრო მიმზიდველს გახდის.

მშენებლობა 4 წლის წინათ უნდა დაეწყოთ, მაგრამ აშკარა უყურადღებობისა თუ უსულგულობის გამო იგი ერგა ხანს დაკონსერვების სტადიაში იყო, მშენებლებს მხოლოდ სამშენებლო მოედანი მოესწორებინათ და უნიკალური აშენის მოლოდინში თვეობით უსაქმოდ იყვნენ...

და აი, საქართველოს სსრ მშენებლობის სამინისტროს ქუთაისის № 4 ტრესტის მმართველად ენერგიული ინჟინრის დავით დგებუაძის დანიშვნამ საქმე აიგილოდან დაძრა. მასთან ერთად ოპერატიულად დაფუძავშრომი თბილისის № 1 სპეციალიზირებული მექანიზაციის ტრესტის მმართველს თ. ბელტიხინს, რომელმაც დროულად გამოგვიწოდა დახმარების ხელი — გამოგვიგზავნა ამწე და, რაც მთავარია, ქუთაისში ჩამოვიდა მშენებელთა ბრიგადა ახალგაზრდა, მაგრამ გამოცდილი ინჟინრის ქიშვარდ ტყებუჩავას მეთაურობით.

დაიწყო მშენებლობის გაცხარებული დღეები. ყოველდღიურად ეწყობოდა 2-3 ხიმინჯი, მარეკომენდაციაც, რომ მოწვეულიყო პარტიის საქალაქო კომიტეტის პლენუმი, რომელიც ქალაქში მშენებლობის მდგომარეობის გაუმჯობესების საკითხს განიხილავდა. პლენუმის შესახვედრად ჩვენც, პრესის მუშაკებიც, დავფაცურდით. გაზეთში გაჩნდა ახალი რუბრიკები: „მშენებლობა უპირველესი პარტიული პრობლემაა“, გაზეთ „ქუთაისის“ გამამცველი რედაქცია — გადასაცემ ობიექტებზე“, „ვაშენოთ ისე, რომ თაობებმა გვითხრან მადლობა!“. ამ პერიოდში მკითხველებს ვთავაზობდით კრიტიკულ კორესპონდენციებს მეექვსე ხიდის, კინოთეატრის, საავადმყოფოს, საყოფაცხოვრებო მომსახურების სახლის, პასაჟის და სხვათა მშენებლობათა შესახებ.

ᲞᲘᲠᲐᲓᲘ ᲞᲐᲡᲣᲮᲘᲡᲛᲒᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲗ

გრამ შეფერხებები თითქოს დაებედათ მშენებლებს.

და აი, ერთ დღეს მშენებლობაზე დილაადრიან მისულს, ქ. ტყებუჩავა მეუბნება:

— ბეტონი არ მიგვიღია და ქარხანაში უნდა წავიდე სასწრაფოდ... ჩვენთვის არც საჭირო ზომის არმატურა აღმოჩნდა ბაზაში... ვერ იქნა და ვერ მივაღწიეთ ხარაჩოებისათვის 10 კუბური მეტრი ხის მასალის მოზიდვას სამშენებლო მოედანზე...

მინდა იცოდეთ, რომ ქიშვარდი სრულიადაც არ მიეკუთვნება იმ მუშაკთა რიცხვს, რომლებსაც ბუზღუნი უყვართ და სხვისი შემყურენი არიან... მაგრამ მშენებლობაზე კვლავ „ჟილეკვსის ქუსლად“ ითვლება მომარაგების საკითხი. სამუშაოთა მწარმოებელი იძულებულია ობიექტსაც მიხედოს და მასალისთვისაც ირბინოს — ეს ყოველდღიურ თავსატეხად ჰქონდა გადაქცეული შრომისმოყვარე ინჟინერს. ამას დაემატა ნახაზებში დაშვებული უზუსტობაც, რაც, აგრეთვე, ვერ იქნა და ვერ ამოვშალეთ მშენებელთა ტრადიციული მტკივნეული საკითხების ნუსხიდან.

სამუშაოთა მწარმოებლის წინადადებით არა მარტო პატარ-პატარა ცვლილებები შეიტანეს ნახაზში, არამედ ზოგიერთი რამ პრინციპულად გადააკეთეს.

იმ დღეებში პარტიის საქალაქო კომიტეტთან შეიქმნა მშენებლობის ხელმძღვანელობის შტაბი, სადაც მიმგრებულთა ინფორმაციებსაც ისმენდნენ.

შტაბის ამ სხდომაზე გაჩნდა

როცა მსმენელებს საქვეყნოდ განთქმული მოსკოველი მშენებლის ნ. ზლობინის თაოსნობაზე ვესაუბრე, ერთმა მუშამ პირუთვნელად მითხრა: რა ხელშეწყობაზე უნდა ვილაპარაკოთ, როცა ბეტონმზიდ მანქანებს არც ერთი საბურავი არ უვარგა, ამიტომ ჩვენც მთელი დღე უქმად ვართო. რაღა გვეთქმოდა, გადავხედე სამუშაოთა მწარმოებელ ინჟინერს და, ეტყობოდა, ისიც ეთანხმებოდა სამართლიან საყვედურს. საღამომდე ვიშოვეთ საბურავები და იმ დღეს მაინც შევძელით ერთი ხიმინჯის ჩადება.

ჩემი პარტიული დავალების შესრულებას რომ შევუდექი, იმასაც ვფიქრობდი, წვრილმანი მეურვეობით არ გამეჩრუდებინა სწორი პოზიცია, მაგრამ როცა საქმე ოპერატიულ, საქმიან ჩარევას მოითხოვს, სინდისი როგორ გაგაჩერებს გულხელდაკრეფილს.

დღეები დღეებს მისდევდა, მშენებლობა ტემპშეუნელებლად. მიდიოდა, შევასრულეთ გეგმა, მშენებლებმაც უფრო გაბედულად გაუსწორეს თვალი ერთერთ ხარაჩოზე გაკეთებულ პლაკატს, რომელზეც ეწერა: „ვაშენოთ სწრაფად, მკვიდრად, ხარისხიანად!“ თუმცა მაინც გულნატკენნი იყვნენ ხარისხის გამო, რადგან ხიმინჯების ფუნდამენტს უმაღლესი მარკის ბეტონი სჭირდება, რასაც. სამწუხაროდ, ყოველთვის ვერ იღებდნენ ქარხნიდან.

ის დღე არასოდეს დამავიწყდება. ჩვეულებრივად მივედი მშენებლობაზე და ქიშვარდს დავუწყე ძებნა, მუშებმა მიმითითეს ზევით, აშენებულ, რომელსაც მარჯვედ მართავდა სამუშაოთა მწარმოებელი, და თუმცა ქარიანი ამინდი იყო, რომელიც ქუთაისში არცთუ იშვიათია, უკვე მოესწრო პირველი ხიმინჯის ჩასადებად საძირკვლის გაჭრა.

მუშებს გავესაუბრე. ამწის მემანქანე, პოლიტექნიკური ინსტიტუტის დაუსწრებელი განყოფილების სტუდენტი გამოცდების ჩასაბარებლად წასულიყო თბილისში.

ქიშვარდი დღე და ღამეს ასწორებდა, რათა დროულად დაემთავრებინა ხიმინჯების ჩაყრა. შემუშავებული გვქონდა გრაფიკი, რომლის დაოდენაც მთელ მუშაობას წქალში ჩაგვიყრიდა.

ᲓᲔᲞᲣᲢᲐᲢᲘ ᲓᲐ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ

მიზანი: ეკონომიკისა და კულტურის აღმავლობა

სესია მსჯელობს მიღებულ დადგენილებათა შესრულებაზე

ᲔᲡ ᲘᲧᲝ რიგგარეშე სესია. კასპის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს მუშაკები, დეპუტატები, აქტივი, ამომრჩევლები მისთვის გულდასმით ემზადებოდნენ. სესიაზე განხილულს საკითხი: „მეათე ხუთწლედში რაიონის სოციალ-ეკონომიკური განვითარების ამოცანების შესასრულებლად სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების მუშაობის გაუმჯობესების ღონისძიებანი საქართველოს სსრ ზემდგომი ორგანოების 1979 წლის 26 აპრილის დადგენილების შესაბამისად.

კასპის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის ვ. ეპიტაშვილის მოხსენება წინასწარ იყო გამოქვეყნებული რაიონულ გაზეთში და გადაიცა ადგილობრივი რადიოთი, დაურიგდა დეპუტატებს. ქალაქსა და სოფლებში თვალსაჩინო ადგილებზე გამოიკრა განცხადებები, რითაც ამომრჩევლებს ამცნობდნენ სესიის დღის წესრიგს, სთხოვდნენ თავიანთი წინადადებანი მუშაობის გაუმჯობესების მიზნით გამოეგზავნათ რაიაღმასკომში. სესიის მომზადებასა და მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს მთელი რიგი სამინისტროებისა და უწყებების წარმომადგენლებმა.

შემოსულ წინადადებათა შესახებ სესიაზე ინფორმაციის მოსმენის შემდეგ გაიმართა სჯა-ბაასი ადგილობრივი საბჭოების ამოცანებზე, ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისა და მუშაობის მკვეთრი გაუმჯობესების გზებზე.

მოხსენებაში, აგრეთვე დეპუტატების — კასპის რაისაბჭოს აღმასკომის საფინანსო განყოფილების გამგის გ. ალიბეგაშვილის, რაიონის პროკურორის ე. ტყეშელაშვილის, კასპის საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის ნ. მურჯიკელის, სოფლის მეურნეობის სამმართველოს უფროსის უ. ქვრივიშვილის, საქართველოს კომპარტიის კასპის რაიკომის პირველი მდივნის ვ. კვალიაშვილის და სხვათა გამოსვლებში აღინიშნა, რომ უკანასკნელ წლებში რესპუბლიკის პარტიულმა და საბჭოთა ორგანოებმა, რომლებიც წარმატებით ახორციელებენ სკკპ XXV ყრილობის გადაწყვეტილებებს, მნიშვნელოვნად გააუმჯობესეს ადგილობრივი საბჭოებისადმი ხელმძღვანელობა და დახმარება.

ახლა თვალნათლივ ჩანს გაწეული მუშაობის კარგი ნაყოფი. ადგილობრივი საბჭოების ენერგიული მუშაობის შედეგია ისიც, რომ უკანასკნელ ხანს მნიშვნელოვანი მიღწევებია რაიონის ეკონომიკისა და კულტურის განვითარებაში, რაშიც დიდია საბჭოების, მათი დეპუტატების, აქტივისტების, მუდმივი კომისიების როლი. ისინი დღენიადაგ ზრუნავენ მშრომელთა კეთილდღეობისათვის.

მიუხედავად ამისა, აღინიშნეს ორატორებმა, — საბჭოების მუშაობაში ნაკლოვანებებიც არის. ჯერ კიდევ ვერ გარდაქმნეს მუშაობა კასპის საქალაქო, წიწამურების, სამთავისის, ხოვლეს, მეტეხის, ახალციხის, დოესის, აღაიანის სასოფლო საბჭოებმა და მათმა აღმასკომებმა, ისინი არადამაკმაყოფილებლად ხელმძღვანელობენ თავიანთ ტერიტორიაზე განლაგებულ სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებს, ამიტომ ვერ მიაღწიეს, რომ უჩამორჩენილები მუშაობდნენ. შარშან საწარმოო დავალება ვერ შეასრულეს მეტეხის სამენ მასალათა კომბინატმა, საკოლმეურნეობათაშორისო სამშენებლო საბჭომ. მეურნეობათა ნაწილი წამგებიანია, ვერ ასრულებს ზოგიერთი სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოების დავალებას. უნდა გაძლიერდეს საზოგადოებრივი მეცხოველეობისადმი ხელმძღვანელობა.

მშრომელთა კულტურული, საყაჭრო და საყოფაცხოვრებო მომსახურების დაბალ დონესა და მისი გაუმჯობესების ღონისძიებებზე ილაპარაკეს აგრეთვე მწვალავმა დეპუტატმა ე. ტატიშვილმა, კომკავშირის კასპის რაიკომის მეორე მდივანმა მ. ბერიანიძემ, ოკმის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის მექანიზატორმა ნ. ბუთხუზმა, ახალქალაქის სახალხო დეპუტატთა სასოფლო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარემ თ. შალაშვილმა და სხვებმა. სესიაზე აღინიშნა, რომ კლუბი არ არის ისეთ დიდ სოფელშიც კი, როგორიც ლამისყანაა, კლუბები ზოგიერთ სხვა სოფელსაც არა აქვს. ბევრ სოფელში თვეობით არ უჩვენებენ კინოფილმებს. სოფელ ხიდისყურის მოსახლეობას არა აქვს სასმელი წყალი და დღემდე მტკვრის წყალს სვამს, რაც საფრთხეს უქმნის მათ ჯანმრთელობას. კოოპერატორთა მოუქნელი მუშაობის გამო სოფლის მაღაზიებში ხშირად არა აქვთ ყოველდღიური მოთხოვნილების საქონელი და ა. შ.

საბჭოები და დეპუტატები უნდა იყვნენ პარტიის პოლიტიკის აქტიური გამტარებლები, საბჭოთა ცხოვრების წესის ნორმების დამამკვიდრებელნი, თავიანთი მოღვაწეობით ხელს უნდა უწყობდნენ მასების შრომითი და პოლიტიკური აქტიურობის განვითარებას. — ასეთი მისწრაფებით იყო გამსჭვალული თითოეული ორატორის გამოსვლა.

სესიაზე სიტყვები წარმოთქვეს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის, განათლების, მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების მინისტრების პირველმა მოადგილეებმა კ. გეგელაშვილმა, უ. ობოლაძემ, ა. პაიჭაძემ, კულტურისა და საშენ მასალათა მრეწველობის მინისტრების მოადგილეებმა ვ. იაკაშვილმა და ვ. პაპიაშვილმა. მათ აღუთქვეს დეპუტატებს, რომ გულდასმით შეისწავლიან რაიონის ტერიტორიაზე განლაგებული სამინისტროების დაქვემდებარებაში მყოფი ობიექტების მდგომარეობას და მიიღებენ ქმედითს ღონისძიებებს მათი მუშაობის გაუმჯობესებისა და ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისათვის, არსებული ობიექტების შეკეთებისა და ახლის მშენებლობისათვის.

სესიამ გამოიტანა გადაწყვეტილება, რომლის განხორციელება უზრუნველყოფს მიღებულ დადგენილებათა წარმატებით შესრულებას.

დ. ᲑᲘᲬᲐᲫᲔ.

ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲠᲩᲔᲣᲚᲘᲡ ᲡᲐᲨᲠᲣᲜᲐᲕᲘ

ᲐᲮᲛᲔᲢᲘᲡ რაიონის ქვემო ალვანის ჯიშთსანაშენე მეცხვარეობის საბჭოთა მეურნეობის მუშა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი ციცინო შაბალაიძე ამომრჩეველთა შორის დამსახურებული ავტორიტეტითა და პატივისცემით სარგებლობს.

ბევრი სასარგებლო საქმეა ხალხის რჩეულის ანგარიშში. მეღორეობის ფერმაში თავდადებული შრომით, პირადი მაგალითით სათავეში ჩაუდგა სოციალისტურ შეჯიბრებას. ამჟამად ეს უბანი საბჭოთა მეურნეობის მოწინავე კოლექტივთა შორისაა. მათ მხოლოდ გასულ წელს სახელმწიფო გეგმით გათვალისწინებული 8 ათასის ნაცვლად 8300-ზე მეტი ღორი მიჰყიდეს.

სახალხო დეპუტატი ყოველთვის მოვლენათა ცენტრშია. დიდ საზოგადოებრივ საქმიანობას ეწევა.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲨᲘ: ციცინო შაბალაიძე და საბჭოთა მეურნეობის პარტიბიუროს მდივანი ალბერტ მიშიძე ამოწმებენ, როგორ მიმდინარეობს საკვების დამზადება.

8. ᲓᲐᲗᲘᲙᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

„ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ ᲣᲞᲐᲡᲣᲮᲔᲑᲔᲜ

კრიტიკული წერილის მიმდევნ

საქართველოს კომპარტიის ბაბუშის რაიონის სოფელ პირველი მაისის საშუალო სკოლის დაზიანებულ შენობას შეეხებოდა, პარტიის აბაშის რაკომის მეორე მდივანი ი. კოდუა გვატყობინებს:

სპეციალურ კომკავშირულ გვერდში მოყვანილი ფაქტები, რომლებიც ჩვენი რაიონის პირველი მაისის საშუალო სკოლის შენობას შეეხება, სწორია.

გაცნობიერი, რომ ამ სკოლის ახალი შენობა საექსპლოატაციოდ გადაეცა 1977 წელს, იგი აეშენა საქართველოს სსრ მშენებლობის სამინისტროს ქუთაისის № 4 ტრესტის ცხაკაიას სამშენებლო სამმართველომ (უფროსი დ. ხუბულავა). შენობა ძალიან უხარისხოდ გადახურეს. და აი მალე მისი საექსპლოატაციოდ გადაცემის შემდეგ, ჩამოვიდა წვიმა, რამაც შენობის შიგნითა ნაწილები სერიოზულად დააზიანა.

საქართველოს კომპარტიის აბაშის რაიკომის კატეგორიული მოთხოვნის შემდეგ № 4 ტრესტის ცხაკაიას სამშენებლო სამმართველომ მიმდინარე წლის აპრილში ხელახლა გადახურა სკოლა. ამჟამად შენობის სარემონტო სამუშაოები მიმდინარეობს.

ᲓᲐᲣᲑᲔᲭᲓᲐᲕᲘ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ

პარტიის დუშეთის რაიკომის პირველი მდივანი Ი. ᲙᲝᲠᲔᲡᲔᲚᲘᲫᲔ

ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲛᲓᲘᲕᲐᲜᲘ Ი. ᲙᲝ-ᲓᲣᲐ

როგორც „კომუნისტის“ მკითხველებმა იცით, მიმდინარე წლის 16 მარტს გამოქვეყნდა სპეციალური კომკავშირული გვერდი, რომელშიც სათაურით „სიტყვა ეძლევა აუდიტორიას“ რამდენიმე კრიტიკული შენიშვნა იყო გამოთქმული ჩვენი რესპუბლიკური სამინისტროებისა და უწყებების, ადგილობრივი პარტიული და სამეურნეო ორგანიზაციების მისამართით. ერთ-ერთი ასეთი კრიტიკული შენიშვნის გამო, რომელიც აბაშის რაიონის სოფელ პირველი მაისის საშუალო სკოლის დაზიანებულ შენობას შეეხებოდა, პარტიის აბაშის რაკომის მეორე მდივანი ი. კოდუა გვატყობინებს:

სპეციალურ კომკავშირულ გვერდში მოყვანილი ფაქტები, რომლებიც ჩვენი რაიონის პირველი მაისის საშუალო სკოლის შენობას შეეხება, სწორია.

გაცნობიერი, რომ ამ სკოლის ახალი შენობა საექსპლოატაციოდ გადაეცა 1977 წელს, იგი აეშენა საქართველოს სსრ მშენებლობის სამინისტროს ქუთაისის № 4 ტრესტის ცხაკაიას სამშენებლო სამმართველომ (უფროსი დ. ხუბულავა). შენობა ძალიან უხარისხოდ გადახურეს. და აი მალე მისი საექსპლოატაციოდ გადაცემის შემდეგ, ჩამოვიდა წვიმა, რამაც შენობის შიგნითა ნაწილები სერიოზულად დააზიანა.

საქართველოს კომპარტიის აბაშის რაიკომის კატეგორიული მოთხოვნის შემდეგ № 4 ტრესტის ცხაკაიას სამშენებლო სამმართველომ მიმდინარე წლის აპრილში ხელახლა გადახურა სკოლა. ამჟამად შენობის სარემონტო სამუშაოები მიმდინარეობს.

ᲓᲐᲯᲘᲚᲓᲝᲔᲑᲐ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით პარტიულ ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, დაბადების სამოცდაათ წელთან დაკავშირებით, საქართველოს კომპარტიის ქ. თბილისის პირველი მაისის რაიკომის საორგანიზაციო განყოფილების გამგის მოადგილე — სექტორის გამგე ამბ. ზინაიდა სომონტის ასული **მუჩკაევა** დაჯილდოდა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

ᲙᲠᲘᲢᲘᲙᲣᲚᲘ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘᲡ ᲨᲔᲓᲔᲒᲘ

ᲡᲘᲜᲯᲐᲚᲘ შეამოწმეს პარტიის რაიკომის მუშაკებმა. მოყვანილი ზოგიერთი ფაქტი დადასტურდა. საკითხი განიხილა პარტიის რაიკომის ბიურომ და იმის გამო, რომ დაწესებულებაში არ არის დამყარებული სათანადო წესრიგი, დაშვებულია შეცდომები კადრების შერჩევაში, რის შედეგად მებუფეტე ვ. ლობჟანიძემ დიდძალი სახელმწიფო სახსრები გაფლანგა, აგრეთვე სისტემატურად ირღვევა პარტიული და შრომის დისციპლინა, მან სასტუმრო „არაგვის“ დირექტორს ო. კობაიძეს გამოუცხადა სასტიკი საყვედური საალრიცხვო ბარათში შეტანით.

ბიუროს დასახა ტურისტულ სასტუმროში სათანადო წესრიგის დამყარების ღონისძიებანი.

ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲑᲐᲛᲘᲡᲐᲓ!

საქართველოს პროფსაბჭოში გამართული სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციიდან

ᲙᲘᲗᲮᲣᲚᲝᲑ და არ შეგიძლია დაიჯერო: „სამჭროს ლიკვიდაციის გამო ყველა მუშა დათხოვნილია“. აი ასე — კატეგორიულად.

ასეთი განცხადება გამოაკრეს ამას წინათ რესპუბლიკის მუსიკალური და ქორეოგრაფიული საზოგადოების თბილისის საწარმოო კომბინატში.

ერთი შეხედვით, თითქოს ყველაფერი სწორია — საწარმომ არსებობა შეწყვიტა, კოლექტივი დაიშალა. სინამდვილეში კი აღმაშფოთებელი უკანონობაა: არცერთი მუშაკის დათხოვნა არ შეიძლება ისე, თუ ამის დასტური არ არის მიღებული პროფკავშირის ადგილობრივი კომიტეტიდან. ამ შემთხვევაში პროფკავშირის ადგილობრივ კომიტეტს ევალებოდა დაედგინა, ამოწურა თუ არა ადმინისტრაციამ ყველა შესაძლებლობა თავისი მუშაკების შრომითი მოწყობისათვის.

რა თქმა უნდა, კომბინატის დირექციას ბოროტი განზრახვა არ ჰქონია, მაგრამ ლაკონური განცხადებიდან აშკარად ჩანს, რომ მას სრულიად არ ცოდნია შრომითი კანონმდებლობა. სამართლიანობა აღდგენილ იქნა მხოლოდ საქართველოს პროფსაბჭოს ჩარევის შემდეგ.

აი კიდევ ერთი განცხადება, ტყებულის შახტის მუშა წერს — ოჯახური პირობების გამო დასვენების დღეს სამუშაოზე ვერ გამოვალო. ამიტომ ადმინისტრაციას სთხოვს გაცდენად არ ჩაუთვალოს დღე და გამოაკლოს იგი მორიგი შვებულებიდან.

დასვენების დღეების გარეშე მუშაობა გაერთიანება „საქქვანახშირში“ ისე ფართოდ დამკვიდრდა, რომ მუშებს წესად მიიჩნიათ, თუ შახტში სამუშაოდ კვირადღეს არ გამოვლენ, გაცდენად ჩაუთვლიან.

ისმება კითხვა: რას ფიქრობენ პროფკავშირული, კომკავშირული ორგანიზაციები, კომბინატის სისტემაში ხომ ბევრი ახალგაზრდა მუშაობს, როგორ დაუშვეს მათ ასეთი უკანონობა?

რა თქმა უნდა, გეგმა კანონია წარმოებისათვის, მაგრამ გეგმის შესრულებას ისე არ უნდა გამოვეკიდოთ, რომ ამას მძიმე სოციალური შედეგები მოჰყვეს. ეს დიდი ხანია დაგმო ჩვენმა პარტიამ და მთავრობამ. შრომითი კანონმდებლობის დარღვევისათვის „საქქვანახშირის“ ხელმძღვანელებს სათანადო სასჯელი დაედოთ.

სამწუხაროდ, შრომითი კანონმდებლობის დარღვევები საწარმოებსა და ორგანიზაციებში არც ისე იშვიათი შემთხვევაა, განსაკუთრებით მაშინ, როცა საქმე მოზარდებს ეხება. საქართველოს პროფსაბჭოში გამართულ სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაზე გამოსულთა მოხსენებებში ლაპარაკი იყო თბილისს ისეთ საწარმოებზე, როგორიცაა საავიაციო და ჩარხსაშენებელი ქარხნები. საავიაციო ქარხანაში არასრულწლოვანთა საქმეების რაიონულ კომისიასთან შეუთანხმებლად სამუშაოდან დაითხოვეს სამოცდაათამდე მოზარდი, ჩარხსაშენებელ ქარხანაში კი ასზე მეტი. ამ შემთხვევაშიც პროფკავშირების ადგილობრივი კომიტეტები დუმდნენ.

ჩვეულებრივ პროფკავშირული ორგანიზაციები მხოლოდ მაშინ იჩენენ ხოლმე აქტიურობას, როცა საწარმოში შრომითი კონფლიქტი წამოიჭრება. კონფერენციის მონაწილეთა გამოსვლებში გარკვეული პასუხი გასცეს ამ კითხვას: ითქვა, რომ პროფკავშირული ორგანიზაციების ერთ-ერთი მთავარი ამოცანაა პროპაგანდა გაუწიონ შრომით კანონმდებლობას, ადამიანებს ჩაუნერგონ კანონისადმი პატივისცემა, აქტიური მოქალაქეობრივი მოქმედებისადმი მიდრეკილება. კერძოდ, ამ საკითხების ირგვლივ გაამახვილეს კონფერენციის მონაწილეთა ყურადღება საქართველოს სსრ იუსტიციის მინისტრმა ა. შუმანაშვილმა, საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა მ. წილაურმა, რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრის პირველმა მოადგილემ ქ. გეგელაშვილმა, რესპუბლიკის პროფსაბჭოს შრომის სამართლებრივი ინსპექციის გამგემ გ. ბახტაძემ, თბილისის უნივერსიტეტის დოცენტმა ლ. ადეიშვილმა და სხვებმა.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲙᲝᲜᲡᲢᲘᲢᲣᲪᲘᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲑᲐᲛᲘᲡᲐᲓ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ეკონომიკისა და სამართლის ინსტიტუტმა სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ეკონომიკის ინსტიტუტსა და სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტთან ერთად ბიშვინთაში მოაწყო სამეცნიერო სემინარი. მეცნიერმა ეკონომისტებმა და იურისტებმა განიხილეს საზოგადოებრივი წარმოების ეკონომიკური ეფექტიანობის ამაღლების რეგიონალური პრობლემები და საბჭოთა კანონმდებლობის სრულყოფის საკითხები სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ახალი კონსტიტუციების შესაბამისად. სემინარის მუშაობაში მონაწილეობდნენ თვალსაჩინო საბჭოთა მეცნიერები. სემინარზე მიიღეს შესაბამისი რეკომენდაციები. ეს უკანასკნელი ორი წლის მანძილზე ქართველი და მოსკოველი მეცნიერების მეორე შემოქმედებითი შეხვედრაა, რომელიც ტრადიციული ხდება.

(საქინფორმი).

ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲬᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐ

ᲓᲐᲕᲘᲪᲕᲐᲗ ᲬᲧᲐᲚᲡᲐᲢᲔᲕᲔᲒᲘᲡ ᲡᲘᲡᲣᲤᲗᲐᲕᲔ

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ დაამტკიცა დებულება წყლის გამოყენებისა და დაცვისადმი სახელმწიფო კონტროლის შესახებ.

დებულებაში გათვალისწინებულია, რომ წყლის გამოყენებისა და დაცვისადმი სახელმწიფო კონტროლის მიზანია უზრუნველყოს, რათა ყველა სამინისტრო, უწყება, საწარმო, დაწესებულება, ორგანიზაცია და მოქალაქე იცავდნენ წყლის გამოყენების დადგენილ წესს, ასრულებდნენ გაუშუყიანებისაგან, დანაგვიანებისა და დაშრეტისაგან წყლის დაცვის, მისი მავნე ზეგავლენის თავიდან აცილებისა და ლიკვიდაციის მოვალეობებს, აგრეთვე იცავდნენ წყლის გამოყენების აღრიცხვის წესებსა და სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების წყლის კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა წესებს.

ასეთ კონტროლს ახორციელებენ სახალხო დეპუტატთა საბჭოები, მათი აღმასრულებელი და განმკარგულებელი ორგანოები, აგრეთვე სსრ კავშირის მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტრო, სსრ კავშირის გეოლოგიის სამინისტრო, სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო, სსრ კავშირის თევზის მეურნეობის სამინისტრო, სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული მრეწველობათა სამუშაოთა უსაფრთხო წარმოების ზედამხედველობისა და სამთო ზედამხედველობის კომიტეტი და საზღვაო ფლოტის სამინისტროსთან არსებული ჩრდილოეთის სანაოსნოს აღმინისტრაცია მათი კომპეტენციის შესაბამისად.

სსრ კავშირის მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტროს სისტემაში კონტროლის ფუნქციებს ახორციელებენ წყლის დაცვის მთავარი სამმართველო და ამ სამინისტროს წყლის რესურსების კომპლექსური გამოყენების მთავარი სამმართველო, მოკავშირე რესპუბლიკების მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტროთა შესაბამისი მთავარი სამმართველოები და სამმართველოები, სააუზო (ტერიტორიული) სამმართველოები (ინსპექციები) და სხვა წყალსამეურნეო საკონტროლო ორგანოები.

ᲡᲐᲥᲐᲕᲨᲘᲠᲝ ᲐᲚᲬᲔᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ თავის დადგენილებაში მადლობა გადაუხადა ყველა მუშაკს, რომლებიც მონაწილეობდნენ მოსახლეობის 1979 წლის საკავშირო აღწერაში.

საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელებს წინადადება მიეცათ აღწერის მონაწილე მუშაკებს გამოუცხადონ მადლობა შრომის წიგნაკში შეტანით. (საკავში).

ᲗᲔᲝᲠᲘᲘᲡ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲔᲑᲘ

ᲝᲠᲘ ᲛᲡᲝᲤᲚᲘᲝ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲘᲡ ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲙᲣᲠᲘ ᲨᲔᲯᲘᲑᲠᲔᲑᲐ

ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ კაპიტალისტური სისტემის მსზვრევა და სოციალისტური სისტემის ერთიან, ყოვლისმომცველ მსოფლიო სისტემად გადაქცევა ხდება არა ერთბაშად, არამედ თანდათანობით. იგი მოიცავს ხანგრძლივ ისტორიულ ეპოქას. მთელ ამ პერიოდში, როგორც ეს მეცნიერულად განკვრეტა ვ. ი. ლენინმა, და სავსებით დაადასტურა ცხოვრებამ, კაპიტალისტური და სოციალისტური ქვეყნები თანაარსებობენ და თანამშრომლობენ. მაგრამ თანაარსებობისა და თანამშრომლობის პროცესი ამავე დროს მათ შორის ბრძოლასაც გულისხმობს. ეს გახლავთ ბრძოლა პოლიტიკის, ეკონომიკისა და იდეოლოგიის დარგში და სრულებით არ არის აუცილებელი გადაიზარდოს შეიარაღებულ შეტაკებად და ომად.

საერთაშორისო სარბიელზე სოციალიზმსა და კაპიტალიზმს შორის ბრძოლის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი უბანია მატერიალური წარმოების სფერო. ეს ორი სხვადასხვა სოციალური სისტემის ბრძოლა ეკონომიკურ შეჯიბრებაში აისახება. მშვიდობიანი ეკონომიკური შეჯიბრება ორი სისტემის ბრძოლის სპეციფიკური ფორმაა. მასში ნათლად ვლინდება ეკონომიკის განვითარების ყველა სფეროში მეურნეობის კაპიტალისტურ სისტემასთან შედარებით სოციალისტური სისტემის გადამწყვეტი უპირატესობანი.

წარმოების საშუალებათა საზოგადოებრივ საკუთრებაზე დამყარებული სოციალისტური ეკონომიკა თავისუფალია ანტაგონისტ

საერთაშორისო ცხოვრება
ლენინის ჯუჯუნა

შეფები მოვიდნენ

• •

კულტურის სახალხო უნივერსიტეტი მოქმედებს

ᲡᲐᲛᲘ წელია დუშეთის კულტურის სახალხო უნივერსიტეტს შეფობს თბილისის ვ. სარაჯიშვილის სახელმწიფო კონსერვატორია (ხელმძღვანელი — კონსერვატორიის პროორექტორი იეზეურ-ალმზრდელობით დარგში ა. ასლანიშვილი). კონსერვატორიის კოლექტივის ამ საქმეში კარგი გამოცდილება აქვს. იგი რესპუბლიკის სხვა სახალხო უნივერსიტეტებსაც უწევდის დახმარების ხელს.

დუშეთის კულტურის სახალხო უნივერსიტეტის რექტორად არჩეულია ცნობილი ქართველი კომპოზიტორი, სახელმწიფო, ზ. ფალიაშვილის და ნერეს სახელობის პრემიების ლაურეატი, პროფესორი შალვა მშველიძე. უნივერსიტეტის საქმიანობას ნაყოფიერ ნდის სასწავლო პროცესის სწორად დაგეგმვა, კარგად მოფიქრებული, საინტერესოდ შემუშავებული სასწავლო პროგრამა. კულტურის სახალხო უნივერსიტეტის რექტორატი სასწავლო პროგრამის შედგენის დროს ყურადღებას აქცევს იმას, რომ მსმენელებს მიეცეს მწყობრი, სისტემატიური ცოდნა ზეციურ ნების დარგების შესახებ, ითვალისწინებს მსმენელთა სურვილს და პროგრამაში მათთვის საინტერესო საკითხები შეაქვს. კულტურის სახალხო უნივერსიტეტის ავტორიტეტს ამაღლებს მის მუშაობაში გამოჩენილ მეცნიერთა და კულტურის მოღვაწეთა მონაწილეობა.

კულტურის სახალხო უნივერსიტეტის თითოეულ მეცადინეობას 300-400 მსმენელი ესწრება, რაც თავისთავად ამ უნივერსიტეტის აღიარებაა. მსმენელებით სავსე დარბაზებში, ქალაქის ცენტრსა და სოფლებში გამოდიან ჩვენი რესპუბლიკის მეცნიერების და ხელოვნების გამოჩენილი მუშაკები. რაიონის სახალხო კულტურის უნივერსიტეტმა ლ. ი. ბრიჟნევის ნაშრომების „მცირე მიწის“ „ყამირის“ და „აღორძინების“ განხილვას მიუძღვნა ორი მეცადინეობა, რომლებიც ქ. დუშეთში და სოფლ მჭადიჯვარში გაიმართა.

უნივერსიტეტის რექტორატი მსმენელთა დაინტერესებისა და მათი კულტურული დონის ამაღლების მიზნით ლექციათა-საუბრების გარდა იყენებს მეცადინეობის მრავალ ფორმასა და მეთოდს. მსმენელებში ინტერესს იწვევს ლექციათა-კონცერტების, ლექციათა-ფილმების, ლექციათა-საუბრების გამართვა, სპექტაკლებზე დასწრება, მუზეუმების დათვალიერება და სხვა.

კულტურის უნივერსიტეტი მოსახლეობაში დიდ ინტერესს იწვევს, რადგან იგი ადამიანის ესთეტიკური აღზრდის, ცოდნის დონის ამაღლების, თავისუფალი დროის გონივრული გამოყენების საუკეთესო საშუალებაა. სწორედ ამისათვის ზრუნავენ კულტურის უნივერსიტეტის და კონსერვატორიის ხელმძღვანელები. მიზნის სიახლოვე უფრო აჩქარებს მათ საქმეს და შრომაც სახალისო ხდება. ჩვენ კი, დუშელებს ამ საქმიანობის გამო მადლობის მეტი რა გვეთქმის.

რ. ᲮᲝᲡᲠᲝᲣᲨᲕᲘᲚᲘ.

კულტურის სახალხო უნივერსიტეტის პროორექტორი, დუშეთის რაისაბჭოს აღმასკომის კულტურის განყოფილების გამგე.

საერთაშორისო ცხოვრება

ბრძოლა სრულ გამარჯვებამდე

ნიკარაგუის ამბები

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ, 12 ივლისი. (საკდესი). ნიკარაგუის რეჟიმმა ახალი პროვოკაცია ჩაიდინა კოსტა-რიკის წინააღმდეგ. დიქტატორის სამხედრო-საჰაერო ძალების ორმა თვითმფრინავმა დაბომბა ამ მეზობელი ქვეყნის ვრცელი ზონა პენიას-ბლანკასისა და ვუელტასის დასახლებულ პუნქტებს შორის. ეს პირველი შემთხვევა როდია, როცა სომოსას ავიაცია ბომბავს კოსტა-რიკის მშვიდობიან დასახლებებს.

ფაშისტური რეჟიმის მოქმედებას საინფორმაციო საagენტოები უწოდებენ ნიკარაგუის „კონფლიქტის“ „ინტერნაციონალიზების“ ცდას. მაგრამ, როგორც აჯანყებულთა რადიოსადგურმა „რადიოსანდინომ“ განაცხადა, თუ უცხოელი ჯარისკაცები შევლენ ნიკარაგუის ტერიტორიაზე, ეს ქვეყანა მათთვის მეორე ვიეტნამი გახდება. განცხადებაში აღნიშნულია, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების ხრიკების აქტივიზაციასთან და მათ მიერ დაგეგმილი ინტერვენციის შესახებ ცნობებთან დაკავშირებით ნიკარაგუის განთავისუფლებული რაიონების მოსახლეობა ემზადება საკადრისი პასუხი გასცეს იმპერიალისტ აგრესორებს. ხალხს, ხაზს უსვამს „რადიოსანდინო“, მტკიცედ აქვს გადაწყვეტილი იბრძოლოს სრულ გამარჯვებამდე, ვაშინგტონის მიერ თავმოხვეული „მოწესრიგების“ წინააღმდეგ, რომლის მიზანია ნიკარაგუაში პროამერიკული რეჟიმის შენარჩუნება.

როგორც პრესის ცნობებიდან ჩანს, ნიკარაგუის დიქტატორს ჯერ კიდევ იმედი აქვს შეერთებული შტატების „უშუალო ჩარევისა“ და ამიტომ კვლავ გამწარებით ებღაუჭება ხელისუფლებას.

საფრანგეთის გაზეთი „მატენი“ ამასთან დაკავშირებით იუწყება, რომ მანაგუაში ნიკარაგუის დიქტატორთან შესახვედრად ჩამოვიდნენ ამერიკის მთელი რიგი პარლამენტარები, კერძოდ, წარმომადგენელთა პალატის წევრები დემოკრატი ლ. მაკდონალდი და რესპუბლიკელი ჯ. ჰენსენი. ისინი იმათ რიცხვს განეკუთვნებიან, ვინც, გაზეთის თქმით, „კვლავ ზემოქმედებას ახდენს ვაშინგტონზე, რომ მომავალშიც მხარი დაუჭიროს სომოსას“.

• •

ᲡᲐᲜ-ᲮᲝᲡᲔ, 12 ივლისი. (საკდესი). ეროვნული აღორძინების დროებითმა დემოკრატიულმა მთავრობამ გამოაქვეყნა თავისი პროგრამა, რომლის განხორციელებამ, როგორც ნთქვამია მის პრეამბულაში, დასაბამი უნდა მისცეს ღრმა გარდაქმნათა რევოლუციურ პროცესს და საფუძველი ჩაუყაროს ნიკარაგუაში დემოკრატიული სახელმწიფოს შექმნას. იგი ითვალისწინებს ღონისძიებებს პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სოციალურ დარგებში.

აღმასრულებელი ძალაუფლება ენენება ეროვნული აღორძინების მთავრობას, მაშინ, როდესაც 33 წევრისაგან შემდგარი სახელმწიფო საბჭო განახორციელებს საკანონმდებლო ხელისუფლებას. მასში, კერძოდ, შევლენ ეროვნული განთავისუფლების ფრონტისა და სხვა ოპოზიციური ძალების წარმომადგენლები. პროგრამა იძლევა ადამიანის უფლებებისა და ძირითადი თავისუფლებების სრული განხორციელების, სომოსას რეპრესიული ინსტიტუტების ლიკვიდაციის გარანტიას.

მთავრობა შექმნის ახალ ეროვნულ არმიას ეროვნული განთავისუფლების ფრონტის მებრძოლების, ეროვნული გვარდიის ჯარისკაცებისა და ოფიცრების შემადგენლობით, „რომლებმაც პატიოსნება და პატრიოტიზმი გამოიჩინეს და შეუერთდნენ დიქტატურის დამხობისათვის ბრძოლას.“ საგარეო პოლიტიკას საფუძვლად დაედება დამოუკიდებლობა და მეუმხრობლობა.

ᲯᲐᲜᲝᲘ, 12 ივლისი. (საკდესი). ვიეტნამის საინფორმაციო საagენტო იუწყება: ჩინეთის მხარე თავს არიდებს ორი ქვეყნის სასაზღვრო რაიონებში მშვიდობისა და სტაბილურობის უზრუნველყოფის საწრაფო ღონისძიებათა განხორციელებას, უარყოფს ვიეტნამის სოციალისტური რესპუბლიკის დელეგაციის კონსტრუქციულ წინადადებებს საზღვარზე შეიარაღებული შეწყვეტის მორიგების მიღწევის შესახებ და კვლავ უყრის თავს საზღვარზე ჯარებსა და სამხედრო აღჭურვილობას, ამასთან აქტიურად აშენებს სამხედრო ნაგებობებს, აწყობს სამხედრო წვრთნას, ნიადაგ აწყობს შეიარაღებულ პროვოკაციებს ვიეტნამის სოციალისტური რესპუბლიკის წინააღმდეგ.

აღნიშნული მოქმედება, ხაზს უსვამს ვიეტნამის საინფორმაციო საagენტო, მოწმობს, რომ ჩინეთი განზრახ ამწვავებს დაძაბულობას, ემუქრება სასაზღვრო რაიონებს მშვიდობასა და უშიშროებას, უხეშად არღვევს ვიეტნამის სოციალისტური რესპუბლიკის სუვერენიტეტსა და ტერიტორიულ მთლიანობას. ვიეტნამის სოციალისტური რესპუბლიკის ხალხი და მთავრობა მტკიცედ მოითხოვს ჩინეთის მმართველი წრეებისაგან დაუყოვნებლივ შეწყვიტოს პროვოკაციები და სხვა მტრული მოქმედება ვიეტნამის საზღვარზე. პეკინელ ხელისუფალთ სრული პასუხისმგებლობა ეკისრებათ ამ პროვოკაციების შედეგებისათვის.

1979 ᲬᲔᲚᲘ ᲑᲐᲕᲨᲕᲘᲡ ᲡᲐᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲬᲔᲚᲘᲐ

ᲑᲐᲕᲨᲕᲝᲑᲐ — ᲑᲔᲓᲜᲘᲔᲠᲘ, ᲑᲐᲕᲨᲕᲝᲑᲐ — ᲒᲐᲣᲬᲐᲠᲔᲚᲘ

ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ მოსახლეობის მესამედზე მეტს ბავშვები შეადგენენ. მომავალ თაობებზე, ბავშვების ბედნიერებაზე თუ მათი გაუხარელი ყოფის გაუმჯობესებაზე ზრუნვით არის სწორედ ნაკარნახევი უკეთილშობილესი საერთაშორისო ღონისძიება — ბავშვის საერთაშორისო წელი.

ყველაფერი საუკეთესო ბავშვებისათვის, ნორჩი თაობის ბედნიერებისათვის — ასეთი დევიზით მიმდინარეობს იგი სოციალისტურ ქვეყნებში. ჩეხოსლოვაკიის გამომცემლობებმა, მაგალითად, განსაკუთრებით გაზარდეს საბავშვო წიგნების გამოცემა. უამრავ პაწია მკითხველს დიდ ზიხარული ანიჭებს ისეთი ფერად-ფერადი დასურათებული წიგნები, როგორსაც მათ, მაგალითად, ნეპომუკის გამომცემლობა „ობზორში“ (ზემო ხურათზე) უმზადებენ.

სულ ხუთა კაპიტალის სამყაროში. ცნობილია, თუ რა მაფხოვრულ ყოფაში ჩაagდო დიქტატორმა სომოსამ ნიკარაგუელი ხალხი. აქ ყოველი ათასიდან ერთ წლამდე ასაკს მიუღწევლად 180 ბავშვი იხოცება. სწორედ ამიტომ აღდგა ამ ქვეყნის ხალხი დიქტატორული რეჟიმის დასამხობად, რომ ამ პატარა ნიკარაგუელს ბედნიერი მომავალი ჰქონდეს. (საკდესი).

ᲙᲚᲐᲕᲘ ᲙᲠᲘᲖᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲤᲠᲗᲮᲔ

ᲕᲐᲨᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲘ, 13 ივლისი. (საკდესი). „ახალი ეკონომიკური დაქვეითება“, „კრიზისი“ — ეს ავბედითი სიტყვები განსაკუთრებული ძალით გაისმოდა თათბირზე, რომელიც ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა ჯ. კარტერმა საagენტოდ გაუმართა ამერიკის შტატების გუბერნატორთა და უდიდესი ქალაქების მერთა ჯგუფს თავის ქალაქგარეთა რეზიდენციაში — კემპ-დევიდში. მიმომხილველთა აზრით, ამ სიტყვებს საagენტო ელფერი მისცა იმ ფაქტმა, რომ ამ ბოლო დროს ისინი პირველად წარმოთქვა თვით პრეზიდენტმა.

საშინაო საკითხებისადმი მიძღვნილი თათბირი დახურულ დარბაზში მიმდინარეობდა, მაგრამ თეთრი სახლის პრეს-მდივანმა პაუელმა თათბირის შემდეგ ჟურნალისტებს აცნობა: პრეზიდენტმა ამ შეხვედრაზე აღიარა, რომ „შეერთებულ შტატებს რეალურად ემუქრება წელს ეკონომიკური დაქვეითებისა და უმუშევრობის დონის ზრდის საფრთხე“.

როგორც კონგრესის საბიჯეტო ბიუროს ახლახან გამოქვეყნებულ მოხსენებაშია ნათქვამი, ახალი სამრეწველო დაქვეითება მოსალოდნელია უკვე მომავალ თვეებში.

ფაქტები მოწმობენ, რომ ადმინისტრაციას ჯერჯერობით არ ძალუძს აქტიური საშინაო პრობლემების გადაჭრა. კონგრესში გამოსვლისას ამერიკის შეერთებული შტატების ფინანსთა მინისტრმა მ. ბლუმენტალმა დაადასტურა, რომ „ეკონომიკის პერსპექტივები ვერ არის სახარბიელო“.

◆ ◆

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲓᲐᲗᲕᲝᲑᲔᲑᲘ

ᲑᲔᲘᲠᲣᲗᲘ, 13 ივლისი. (საკდესი). ალექსანდრიაში (ეგვიპტე) სადათმა და ისრაელის პრემიერ-მინისტრმა ბეგინმა დაამთავრეს მოლაპარაკება, რომელიც უაღრესად საიდუმლო ვითარებაში მიმდინარეობდა.

სეპარატული გარიგების მონაწილე პარტნიორთა მიერ ერთობლივ პრესკონფერენციაზე გაკეთებული განცხადებებიდან ჩანს, რომ მოლაპარაკებას კონკრეტული და საგრძნობი შედეგები არ მოჰყოლია. მიუხედავად ამისა, როგორც ბეგინმა, ისე სადათმა, მოლაპარაკებას „ფრიად მნიშვნელოვანი“ უწოდეს, ამასთან არ აუხსნიათ, თუ მაინც რით ასაბუთებდნენ ასეთ შეფასებას.

ადგილობრივი პოლიტიკური წრეები გამოთქვამენ აზრს, რომ მხარეთა ასეთი ორმხრივი კმაყოფილების საფუძველია ეგვიპტის რეჟიმის ახალი დათმობანი როგორც ეგვიპტე-ისრაელის ურთიერთობის „ნორმალიზაციის“ დაჩქარების საკითხში, ისე პალესტინის პრობლემის თვალსაზრისით. ამიტომ შემთხვევითი არ არის, რომ ბეგინი კვლავ თავს დაესხა პალესტინის განთავისუფლების ორგანიზაციას, პალესტინელი არაბების ერთადერთ კანონიერ წარმომადგენელს. მან განაცხადა აგრეთვე, რომ ისრაელს „უფლება“ აქვს განაგრძოს აგრესიული გამოხდომები ლიბანის წინააღმდეგ, დაადასტურა, რომ უცვლელია ტელ-ავივის კურსი — ოკუპირებულ არაბულ მიწაწყალზე ახალი გასამხედროებული დაბების შექმნის კურსი.

ამასთანავე ბეგინმა თქვა, რომ მან შეიპირა სადათი მომავალში ისრაელისათვის ეგვიპტური ნავთობის მიწოდების თაობაზე.

თავის მხრივ, სადათმა განაცხადა, რომ „იოტისოდენადაც არ გადაუხვევს“ თავის კურსს.

პირველად ჩვენს ქვეყანაში

რუსული ენის მცოდნეთა ოლიმპიადა

ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ რუსული ენის ოლიმპიადა, რომელიც პირველად მოეწყო ჩვენი ქვეყნის უნივერსიტეტებში, ინსტიტუტებში, ტექნიკუმებსა და პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში მოსწავლე უცხოელი სტუდენტებისათვის. ამ ოლიმპიადაში, რომელშაც შვიდ თვეს გასტანა, 60 ათასი კაცი მონაწილეობდა, ორმოცდათორმეტმა გაიმარჯვა.

— ისე მიხარია გამარჯვება, — მითხრა დიპლომისა და ლაურეატის მედლის გადაცემისთანავე 20 წლის ფინელმა ქალიშვილმა მაიალიისი ხიანინენმა, — რომ რუსული სიტყვები აღარც კი მყოფნის ამ სიხარულის გამოსახატად....

ადვილი არ იყო ფინალის გზა. ახალგაზრდებს ოთხი სახეობის შეჯიბრებაში უნდა გაემარჯვათ. ეს გახლდათ თხზულება გათვალისწინებულ თემაზე, კონკურსი რუსი, საბჭოთა ავტორის საუკეთესო წაკითხვისათვის, კონკურსი რუსულად ნათარგმნის საუკეთესო წაკითხვისათვის, ვიქტორინის კითხვებზე პასუხის გაცემა.

და აი, უკან დარჩა ყველაფერი. სიტყვა მივეცეთ სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მინისტრს, უცხოელი მოსწავლეების სქემეთა საკავშირო საბჭოს თავმჯდომარეს ვიაჩესლავ ელიუტინს:

— ჩვენ თავიდანვე ვიცოდით, — ამბობს მინისტრი, — რომ სხვადასხვა კონტინენტის მოსწავლეთა „სასტარტო შესაძლებლობანი“ საშუალებას არ იძლევიდა თანაბრად მოგვეთხოვა მათგან რუსულის ცოდნა. არსებითს როლს ასრულებს ენის შესწავლის ხანგრძლივობაც, სასწავლების ტიპიც — უმაღლესი თუ საშუალო, და არჩეული პროფესიაც: ფილოლოგი თუ არაფილოლოგი. ამიტომ მონაწილენი ექვს ჯგუფად დავყავით. ბრძოლა პატიოსანი და უაღრესად სამართლიანი იყო. მე, რა თქმა უნდა, მინდოდა, თუმცა ეს შეიძლებელია, რომ ჩვენთან მოსკოვში ყველა ჩამოსულს გაემარჯვა. ეს მათ სავსებით დაიმსახურეს.

ჩვენ ძალზე კმაყოფილი ვართ ცოდნის იმ დონისა, რომელიც „ოლიმპიელებმა“ გამოიჩინეს. მათ ხომ მარტო ენა არ უნდა სცოდნოდათ — კონკურს-ვიქტორინის „იცნობ თუ არა საბჭოთა კავშირს?“ კითხვები მოითხოვდა ფართო ინფორმაციას ცხოვრების სხვადასხვა დარგში: კულტურაში, მეცნიერებაში, საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ სფეროში.

ამჟამად ჩვენს ქვეყანაში 139 სახელმწიფოდან ჩამოსული 70 ათასზე მეტი უცხოელი მოქალაქე სწავლობს. სულ საბჭოთა კავშირში ეროვნული კადრების სწავლების პრაქტიკის ოცდაათი წლის მანძილზე კი მომზადებულია 160 ათასი სპეციალისტი. მათ კარგი რეპუტაცია აქვთ თავ-თავიანთ ქვეყნებში. ბევრ მათგანს დიდი სახელმწიფო თანამდებობა უკავია. საბჭოთა უმაღლესი სასწავლებლების კურსდამთავრებულები არიან გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის ელჩი სსრ კავშირში ჰარი ოტი, ავღანეთის ელჩი სსრ კავშირში რაზ მუჰამედ პაქტინი, იემენის კულტურისა და ტურიზმის მინისტრი. . იემენის სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრი მაჰმუდ ახმედ ნაგაში, მავრიკიის ენერგეტიკის მინისტრი კ. ბუსავონი და სხვები.

— რატომ გადაწყვიტეთ საბჭოთა კავშირში სწავლა? რას გაძლევთ რუსული ენის ცოდნა? რა საქმეს მოჰკიდებთ ხელს, როცა სამშობლოში დაბრუნდებით? ეს კითხვები მივეცი ოლიმპიადის რამდენიმე გამარჯვებულს. აი რამდენიმე პასუხი.

ᲛᲔᲜᲓᲖᲐ ᲐᲜᲓᲠᲔᲐ-ᲛᲐᲠᲘ (კამერუნი): ჩვენს ქვეყანაში მაინც-დამაინც კარგად არ იცნობენ საბჭოთა კავშირს, თუმცა ბევრი რამ იწერება მის შესახებ. მინდოდა ყველაფერი ჩემი თვალით მენახა. საბჭოთა ადამიანები უაღრესად მეგობრულნი არიან, ოდესელები კი — მე ოდესის უმაღლეს საინჟინრო-საზღვაო სასწავლებელში ვსწავლობ — ამასთანავე ძალზე მხიარული ხალხია. რუსული ენა დამეხმარა ბევრი კარგი მეგობრის შეძენაში. ალბათ ძალზე გამიჭირდება მათთან განშორება. სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ შტურმანი გავხდები, მერე კი, იქნებ, კაპიტანიც, ეს ჩემი ოცნებაა.

ᲒᲘᲗᲐ ᲩᲘᲐᲗᲣᲠᲘ (ინდოეთი): მეც ოდესაში ვსწავლობ, მაგრამ უნივერსიტეტში, ქიმიის ფაკულტეტზე. სიყრმიდანვე მინდოდა რუსული ენის შესწავლა, ორიგინალში წამეკითხა პუშკინი, ტოლსტოი, გორკი... ეს ერთი. მეორე, ძალიან მიყვარს ქიმია და ვიცოდი, რომ საბჭოთა კავშირში სერიოზულ და თანამედროვე ცოდნას მივიღებდი ამ დარგში. ხანდახან გარკვეული სიძნელეებიც მექმნება, მაგრამ ყოველთვის მეხმარებიან ამხანაგებიც და მასწავლებლებიც. და კიდევ ერთი, ძალზე მნიშვნელოვანი მომენტი: აქ სწავლის ქირა არ არსებობს.

ᲡᲢᲔᲤᲐᲜᲔ ᲠᲝᲖᲘᲐᲙᲘ (პოლონეთი): ამბობენ, მეორე ენის შესწავლა მეორედ ცხოვრებას ნიშნავსო: აქ, საბჭოთა კავშირში ჩვენ მარტო პროფესიულ ცოდნას კი არ ვიძენთ, არამედ ჩვენთვის ახალ, მრავალეროვნულ, მრავალსაუკუნოვან კულტურასაც ვეზიარებით. ჩემს სამშობლოში რუსული ენა ძალზე პოპულარულია, მას ასი-ათასობით პოლონელი სწავლობს. მეც ლენინგრადში ასპირანტურის დამთავრების შემდეგ დავეუბნარები ბი, უმაღლეს სკოლაში ვასწავლი რუსულს.

ᲗᲐᲗᲐ ᲯᲣᲚᲘᲔᲠ ᲐᲮᲛᲔᲓᲘ (ერაყი): ჩემი მომავალი პროფესიაა ექიმობა, ქვეყნად ერთ-ერთი ყველაზე ჰუმანური პროფესია. ძალიან მიყვარს ჩემი ინსტიტუტი და მოსკოვი. აქ ჩემთვის განსაკუთრებით ახლობელი გახდა სიტყვები: „მეგობრობა“, და „ინტერნაციონალიზმი“. ჩვენთვის, უცხოელი სტუდენტებისათვის, ალბათ, სხვებზე უფრო გასაგებია, თუ რაოდენ დიდი მნიშვნელობა აქვს რუსული ენის გავრცელებას ბევრ სახელმწიფოში იმიტომ, რომ იგი, უწინარეს ყოვლისა, მშვიდობის ენაა. ნება მიბოძეთ ვისარგებლო შემთხვევით და მივმართო ყველას, ვინც წაიკითხავს ჩემს სიტყვებს: მოდით, გაეუფრთხილდეთ მას — ჩვენი პლანეტის მშვიდობას.

ᲕᲐᲚᲔᲠᲘᲐ ᲞᲠᲣᲢᲘ,

ახალი ამბების საagენტოს კორესპონდენტი.

მოგითხრობთ დაწვრილებით

«სკაილვეის» უკანასკნელი წუთები

ᲙᲐᲜᲑᲔᲠᲐ, (საკდესი). ამერიკის შეერთებული შტატების აერონავტიკისა და კოსმოსური სივრცის კვლევის ეროვნული სამმართველოს — ნასას სპეციალისტთა ვარაუდი, რომ ამერიკული ორბიტული სადგურის „სკაილების“ ნამსხვრევები ინდოეთის ოკეანეში ჩაცვივდებოდა, მხოლოდ ნაწილობრივ გამართლდა. ასობით ავსტრალიელი შეეწყრო „სკაილების“ ფრენის უკანასკნელ წუთებს. ადგილობრივი დროით ნაშუადღეს კოსმოსური ხომალდის ათასამდე ნამსხვრევი ჩამოცვივდა დასავლეთ ავსტრალიის შტატის ფერმებით დასახლებულ რაიონში ტრანსკონტინენტურ რკინიგზასა და პერტ ადელაიდას გზატკეცილს შორის, ქალაქ პერტიდან 850 კილომეტრზე.

ერთ-ერთი ავსტრალიური თვითმფრინავის პილოტმა, რომელიც თვალს ადევნებდა „სკაილების“ ვარდნას ჰაერში, თქვა, რომ იგი ზუთ დიდ მანათობელ ობიექტად დაიშალა, რომელთაგან თითოეულს გრძელი მეწამული კვალი მიჰყვებოდა. დედამიწის ზედაპირთან მოახლოებისას დიდ ნამსხვრევთაგან ზოგიერთი, თვითმხილველთა თქმით, მრავალ პატარ-პატარა ნამტვრევად დაშლილა. დაცემას ძლიერი გრუხუნი გამოუწვევია. ფერმერმა ჯონ ზაილერმა თქვა, რომ მისი ყანა ცეცხლის წვიმამ გაანათა, მერე კი მეისვე იგრძნო სამი ბიძგი, ეტყობა, დედამიწაზე მძიმე საგნების დაცემისაგან.

ჯერჯერობით აღმოჩენილია ნამსხვრევების მხოლოდ მცირე ნაწილი გამლღვალი ლითონის ნაპრების სახით. როგორც კანბერის სათვალთვალო სადგურმა განაცხადა, მსხვერპლის ან ზარალის შესახებ მათ ჯერ არავითარი ცნობა არ მიუღიათ.

ᲨᲔᲤᲔᲑᲘ ᲛᲝᲕᲘᲓᲜᲔᲜ

• •

კულტურის სახალხო უნივერსიტეტი

მოქმედებს

მოკლედ ᲧᲝᲕᲔᲚᲘ ᲛᲮᲠᲘᲓᲐᲜ

13 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ

ᲕᲐᲨᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲘ. ამერიკის კონგრესის წარმომადგენელთა პალატამ მოიწონა 1980 საფინანსო წელს შეერთებული შტატების სადაზვერვო სამსახურებისათვის გამოყოფილი ასიგნებანი. კონგრესმენებმა ხმა მისცეს, რომ საიდუმლოდ შეინახონ კონკრეტული თანხა, რომელიც ცენტრალურ სადაზვერვო სამმართველოსა და სხვა სადაზვერვო უწყებებს გამოეყოთ საზღვარგარეთ ჯაშუშობისა და საიდუმლო ძირგამომთხრელი ოპერაციების მოწყობისათვის, როგორც იუნაიტედ პრეს ინტერნეშნლის საagენტო აღნიშნავს, ზუსტი თანხა მარტო წარმომადგენელთა პალატის ხელმძღვანელობისთვისაა ცნობილი.

ᲙᲐᲠᲐᲩᲐᲔᲕᲘ. ათასი ვენესუელელი მოვიდა ყველგან შექმნილ დონორთა პუნქტებში, რათა ნებაყოფლობით ჩააბარონ სისხლი, რომელიც სამშობლოს თავისუფლებისათვის მებრძოლ ნიკარაგუელ პატრიოტებს გაეგზავნებათ. ეს კეთილშობილური ხაქციელი ჩაიდინეს სრულიად სხვადასხვა პოლიტიკური მრწამსისა და პროფესიის ადამიანებმა — მუშებმა, მოსამსახურეებმა, სტუდენტებმა, კულტურისა და ხელოვნების მოღვაწეებმა. ამით მათ ცხადყვეს თავიანთი სოლიდარობა მამაც ნიკარაგუელ ხალხთან.

ნიკარაგუელი პატრიოტებისათვის სისხლის მასობრივი ჩაბარება დაიწყო ვენესუელის მშრომელთა უდიდესი პროფკავშირებისა და სხვა დემოკრატიული ორგანიზაციების მოწოდებით.

ᲑᲔᲘᲠᲣᲗᲘ. გუშინ ისრაელის არტილერიის მხარდაჭერით მემარჯვენე ქრისტიანთა გასამხედროებული ფორმირებების რაზმებმა ცეცხლი დაუშინეს სამხრეთ ლიბანის ქალაქ ტირს. ყველაზე დიდი ზარალი მიადგა ქალაქის ცენტრალურ ნაწილსა და საზღვარ ნავსადგურის რაიონს. საartილერიო თავდასხმის შედეგად დაიგმო ქალაქის ბევრი საცხოვრებელი სახლი, მშვიდობიან მოსახლეობას შორის არის მსხვერპლი.

ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ ᲡᲠᲣᲚ ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲐᲛᲓᲔ

ᲜᲘᲙᲐᲠᲐᲒᲣᲘᲡ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

ᲞᲠᲝᲕᲝᲙᲐᲪᲘᲔᲑᲘ ᲒᲠᲫᲔᲚᲓᲔᲑᲐ

მშრომელთა კულტურულ-ტექნიკური დონის სისტემატურ ამაღლებას.

მეცნიერულ-ტექნიკური რევოლუციის მიღწევების რეალიზაცია ჩვენს ქვეყანაში კომუნისტური მშენებლობის მომწიფებული ამოცანების გადაჭრას ექვემდებარება. იგი ხორცეელდება ისეთ პირობებში, როდესაც სულ უფრო სრულად ვლინდება მეურნეობის სოციალისტური სისტემის უპირატესობანი, მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის შესაძლებლობანი. სოციალისტურ ქვეყნებში მეცნიერულ-ტექნიკური რევოლუცია უწინაჯრეს ყოვლისა თანამედროვე ტექნიკური პროგრესის განმსაზღვრელი დარგების (ელექტროენერგეტიკა, ქიმიური და ნავთობქიმიური მრეწველობა, მანქანათმშენებლობა, განსაკუთრებით რადიოელექტრონიკა და ხელსაწყოთმშენებლობა) სწრაფი განვითარებით გამოიხატება. ამ დარგების დაჩქარებული განვითარება კი, თავის მხრივ, ხელსაყრელ პირობებს ქმნის მეცნიერებასა და ტექნიკაში ახალი აღმოჩენებისათვის.

ორ სხვადასხვა სოციალურ სისტემას შორის ეკონომიკური შეჯიბრების მეტად მნიშვნელოვანი და რთული უბანია საზოგადოებრივი შრომის ნაყოფიერება. ეს პროცესი მეურნეობის სოციალისტური სისტემისათვის არახელსაყრელ პირობებში დაიწყო, რამდენადაც მეტწილ ქვეყნებში, რომლებიც სოციალიზმის მშენებლობის გზას დაადგნენ, შრომის ნაყოფიერების ამოსავალი დონე შედარებით დაბალი იყო.

სოციალისტური სამყაროს ქვეყნებმა ახალი სოციალური სისტემის უპირატესობათა მეოხებით გიგანტური ნახტომი გააკეთეს შრომის ნაყოფიერების ამაღლების მიმართულებითაც. ამ მხრივ ყველაზე თვალსაჩინო მიღწევები აქვთ სსრ კავშირს, ჩეხოსლოვაკიასა და გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკას. შრომის ნაყოფიერების დონით სსრ კავშირმა დიდი ხანია ჩამოიტოვა დასავლეთ ევროპის ბევრი კაპიტალისტური ქვეყანა და თანდათანობით უახლოვდება ამერიკის შეერთებული შტატების დონეს. ამ პროცესს საფუძვლად უდევს მკვეთრი სხვაობა ზრდის ტემპში. შრომის ნაყოფიერება მრეწველობაში (ერთ მომუშავეზე გაანგარიშებით) 1950-1977 წლებში გაიზარდა: ინგლისში 1,9-ჯერ, გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში — 3,4-ჯერ, საფრანგეთში — 3,2-ჯერ, იტალიაში — 4,6-ჯერ, ამერიკის შეერთებულ შტატებში — 2,5-ჯერ, ხოლო სსრ კავშირში — 4,9-ჯერ. 1951-1977 წლებში საზოგადოებრივი შრომის ნაყოფიერების საშუალო წლიური ზრდა სსრ კავშირში 6,7 პროცენტს შეადგენდა, ამერიკის შეერთებულ შტატებში კი 2 პროცენტს არ აღემატებოდა. შესაბამისად მაჩვენებელი ჩვენი ქვეყნის მრეწველობაში 2,6 პუნქტით მაღალი იყო ამერიკის შეერთებულ შტატებთან შედარებით.

სტუმარ პერიოდში ჩვენი ქვეყნის მიერ მოპოვებული უდიდესი სამეურნეო წარმატებების მიუხედავად, შრომის ნაყოფიერების დონით ჯერ კიდევ მკვეთრად რომ ჩამოვრჩებით ამერიკის შეერთებულ შტატებს. ამას, სუბიექტურთან ერთად, მნიშვნელოვანწილად ობიექტური და ისტორიული ხასიათის მიზეზები განსაზღვრავს. მაგალითად, ამერიკის შეერთებულ შტატებს სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოების იდეალური პირობები აქვს. მისი სამოწთმოქმედო ზონის ბიოკლიმატური პოტენციალი ორჯერ უფრო მაღალია, ვიდრე ჩვენი ქვეყნისა. აღსანიშნავია, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების სათესი ფართობის დაახლოებით ნახევარი წელიწადში 700 მმ-ზე მეტ ნალექს ღებულობს, რითაც ოპტიმალური პირობები იქმნება სასოფლო-სამეურნეო წარმოების განვითარებისათვის. სათესი ფართობის მხოლოდ ერთი პროცენტია განლაგებული მკაცრ ბუნებრივ ზონაში. ჩვენს ქვეყანაში, პირიქით, სათესი ფართობის ერთი პროცენტი ღებულობს 700 მმ-ზე მეტ ნალექს, ხოლო 40 პროცენტში იგი 400 მმ-საც ვერ აღწევს. თანაც ზოგან, სადაც ნალექი ყოფნის, სითბო არ არის საკმარისი და ნათესვები იყინება.

შრომის ნაყოფიერების დონის განმსაზღვრელი ობიექტური და ისტორიული ხასიათის ფაქტორები შედარებით მყარია, მაგრამ მათი დაძლევა და კომპენსირება შეიძლება კაპიტალისტურთან შედარებით მეურნეობის სოციალისტური სისტემისთვის დამახასიათებელ გადამწყვეტ უპირატესობათა მაქსიმალური გამოყენების საფუძველზე. ამიტომ დასახა სკკპ XXV ყრილობამ საზოგადოებრივი შრომის ნაყოფიერების ამაღლების დიდმნიშვნელოვანი ამოცანები, რომლებიც წარმატებით ხორცეელდება სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში.

კაპიტალიზმისა და სოციალიზმის ეკონომიკური შეჯიბრების მეტად სპეციფიკურ, მაგრამ ამავე დროს ყველაზე მნ

სიტყვა საპარკო ხელოვნებაზე

პარტიის თბილისის საქალაქო ორგანიზაციის XXXVII კონფერენციის მოწოდების განხორციელებისათვის ბრძოლას — გაადვიციოთ თბილისი ბაღნარად! — რესპუბლიკის მშრომელები დიდი ენთუზიაზმით შეუდგნენ. ათასობით ნარგავი შეემატა ჩვენს დედაქალაქს და მის შემოგარენს. მაგრამ ეს ერთი სეზონის ღონისძიება არ არის, მას დიდი დრო, ენერგია და მატერიალური რესურსები სჭირდება. დროული და სასურველია ის გამოძახილები, კეთილი რჩევა-დარიგება და მოსაზრებანი, რომლებსაც გვთავაზობენ გამწვანების მუშაკები და სპეციალისტები.

დღეს ჩვენი მკითხველები გაეცნობიან ლანდშაფტური არქიტექტურის ცნობილი სპეციალისტ ს, ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწის ნელი ციციშვილის ძოსაზრებებს თბილისის მწვანე საბუერველის საჭირბოროტო საკითხებზე. ბაღ-პარკების დიდი მოამაგის კომპეტენტური აზრი მეტად სასარგებლო და ყურადსაღები იქნება ყველასათვის, ვინც დაინტერესებული და მოწოდებულია თავისი წვლილი შეიტანოს თბილისის ბაღნარად გადაქცევის სამამულიშვილო საქმეში.

ნ. მგალობლიშვილი,
თბილისის მთავარი არქიტექტორი.

თუ თვალს გადავავლებთ ჩვენი დედაქალაქის ადრინდელ ფოტოსურათებს, დავინახავთ, რომ რევოლუციამდელი თბილისი, მიუხედავად თავისი მომზიდველობისა, ცუდად იყო გამწვანებული. მაშინ გვქონდა მეფის ნაცვლის სასახლისა და ალექსანდრეს ბაღები, მუშტაიდი და რამდენიმე საუბნო ბაღი დღევანდელი პლეხანოვის პროსპექტის გასწვრივ. ამას ერთვოდა სასაფლაოების გამწვანება და ქალაქგარე ბაღები — ორთაჭალაში, კრწანისში... ქუჩებს იშვიათად თუ შეხვდებოდით გამწვანებულს, ხრიოკის შთაბეჭდილებას ტოვებდა მთის ფერდობებიც.

საბჭოთა ხელისუფლების პერიოდში ამ მხრივ დიდი სამუშაოები განხორციელდა, გამწვანდა ქალაქი და მისი შემოგარენი, აგრეთვე მთის კალთები. თბილისის გამწვანებაში დიდი როლი შეასრულა სამგორის სარწყავი სისტემის შექმნამ, ქუჩები გადაიქცა ხეივნებად, ხრიოკი ადგილები კი პარკებად.

დღეს განსაკუთრებით მწვავედ დგას თბილისის მწვანე საფარის ხარისხის საკითხი. ამ საკითხის გადაჭრისას უნდა გავითვალისწინოთ გასული წლების მიღწევებიც და ხარვეზებიც.

სამწუხაროდ, ზოგჯერ ქალაქის გამწვანებისას წინა პლანზე აყენებენ რაოდენობრივ მაჩვენებლებს, ხარისხი კი რატომღაც ავიწყდებათ.

საპარკო ხელოვნება ერთ-ერთი ურთულესი და უძველესი დარგია. ძირითადი სირთულე ის გახლავთ, რომ პარკმშენებელი სპეციალისტის შრომის ნაყოფი შედარებით გვიან იჩენს თავს. ესეც არ იყოს, საპარკო ხელოვნება ისეთი ფაქტორების გათვალისწინებას მოითხოვს, როგორიც არის სეზონური ციკლების მონაცვლეობა, რომელთა დროს შესამჩნევად იცვლება მცენარეული საფარის იერი, შეფერილობა და ამიტომ მისი ადამიანზე ზემოქმედების პირობებიც.

დღევანდელი ნარგავის მომავლის განჭვრეტის უნარი პარკმშენებლის მაღალი პროფესიონალიზმისა და კულტურის კრიტერიუმია. მაგრამ მარტო პროფესიონალიზმი არ კმარა, საჭიროა პრინციპულობაც პროექტის დაცვისა და მისი რეალიზაციის დროს, რადგან სპეციალისტთა საკითხისადმი არაპრინციპული, ან გამწვანებისადმი „დღევანდელი კვერცხის“ პრინციპით მიდგომა, იწვევს ქალაქის მწვანე საფარის ხარისხობრივ გაუარესებას არა მარტო ესთეტიკური, არამედ კლიმატურ-ჰიგიენური თვალსაზრისითაც. გარდა ამისა, ქვეითდება საპარკო ხელოვნების მუშაკთა პროფესიული თვისებები და ჩვევები. ზოგჯერ მწვანე საფარის დამპროექტებელი სპეციალისტი, ერთი შეხედვით, ხელისშემშლელადაც კი ეჩვენებათ. რესპუბლიკაში ჯეროვნად ვერ არის დაყენებული საპარკო ხელოვნების სპეციალისტების მომზადების საქმე, არც ჩვენი უმაღლესი სასწავლებლების არქიტექტურული ფაკულტეტები, არც სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი საჭირო რაოდენობით არ ამზადებენ ლანდშაფტური არქიტექტურის სპეციალისტებს.

სპეციალისტ-დენდროლოგების უმრავლესობას ჩვენს ქალაქში შეადგენენ არქიტექტორები ან აგრონომები, რომლებმაც შეიცვალეს ძირითადი პროფესია და არ მიუღიათ სპეციალური უმაღლესი განათლება.

თბილისის მწვანე მშენებლობისა და ბაღ-პარკების მეურნეობის სამმართველოში არ არის სპეციალისტი დენდროლოგი ლანდშაფტის დარგში, რომელიც მოწოდებული იქნება შექმნას ბაღ-პარკების ლანდშაფტი.

ამის გამო ჩვენი პარკები და მწვანე ზონები გადაიქცა უწესრიგოდ ჩახერგილ ნარგავებად, ან გრძელ ხეივნებად, რომლებიც არათუ ხელს არ უწყობენ კარგი ხედების შექმნას, არამედ ფარავენ და აუარესებენ მას.

ჩვენში დამკვიდრდა საავტომობილო გზების გასწვრივ ხეივნების გაშენების პრაქტიკა. ზაფხულობით ისინი ქმნიან ჩრდილს, ზამთარში კი გზებს იცავენ ქარისა და ნამქერისაგან. მაგრამ ნათელი და დაჩრდილული ზოლების მონაცვლეობა მძღოლებისათვის აუარესებს გზის საფარის ხედვის პირობებს, ღლის თვალს. ზამთარში კი იქმნება მოყინული ზოლების მონაცვლეობა, რაც, თავის მხრივ, ხშირად ავარიის მიზეზი ხდება. წინათ, როდესაც გზებზე ქვეითად ან ნელმავალი ტრანსპორტით (ცხენი, ეტლი და სხვა.) დადიოდნენ, ზემოთ აღნიშნული პირობები მოძრაობის შემაფერხებელ ფაქტორებად არ ითვლებოდა. დღევანდელი ტრანსპორტის სიჩქარეები პირობებში კი ეს მნიშვნელოვან სიძნელეებს გვიქმნის.

რაც შეეხება საკითხის ესთეტიკურ მხარეს, გზის უშუალო სიახლოვეს ხეების ჩამწკრივება არ არის ყოველთვის გამართლებული, რადგან ხშირად მგზავრს უფარავს ულამაზეს პეიზაჟებს, არქიტექტურულ ძეგლებსა თუ ლანდშაფტს, რითაც ასე მდიდარია ჩვენი რესპუბლიკა. მაგალითისათვის შეიძლება მოვიყვანოთ გზის ათეულომეტრიანი მონაკვეთი ნატახტრიდან მცხეთამდე, რომლის ორივე მხარეს გაშენებული ხშირი ხეივნით მთლიანად არის დაფარული ჯვარის და მცხეთის არქიტექტურული ანსამბლის მშვენიერი ხედები. იგივე შეიძლება ითქვას ზაჰესის ახალი ხიდის მისასვლელებზე, რომლის გასწვრივ დარგული ნარგავები მომავალში დაფარავენ ჯვარისა და მცხეთის ხედებს. აქვე უნდა ითქვას იმ მთის კალთების გამწვანების შესახებ, რომელსაც ჯვარი აგვირგვინებს. წიწვოვანი ნარგავები მომავალში მნიშვნელოვნად შეუცვლიან აქ გარემოს საუკუნეებით ჩამოყალიბებულ იერსახეს. ეს ერთხელ კიდევ მიგვითითებს, თუ რაოდენ გულმოდგინედ და მრავალმხრივ უნდა იყოს განხილული გამწვანების საკითხები. სამწუხაროდ, პარკმშენებლობის საქმისადმი ზერელე დამოკიდებულებამ არასასურველ შედეგებამდე მიგვიყვანა ჩვენს დედაქალაქშიც.

დღეს თბილისში ძნელად მოიძებნება ისეთი პარკი ან ბაღი, რომელიც არ იყოს გადატვირთული გამწვანებით, თუმცა ქალაქი სანერგე მასალის მწვავე ნაკლებობას განიცდის.

გამარჯვების პარკი დაპროექტებული იყო კომპლექსურად — რეგულარული, ლანდშაფტური და ტყეპარკის ზონების გათვალისწინებით. დროთა განმავლობაში გამწვანების საეჭვო მეთოდების გამო, პარკის ტერიტორია დაიხუნძა უსისტემო, სრულიად შემთხვევითი ჯიშების ნარგავებით, რომლებიც დაუშვებელი სიმჭიდროვის გამო ვეღარ ახერხებენ შემდგომ ზრდა-განვითარებას და ხელს უშლიან ერთმანეთს. ნარგავების ნორმატიულ რაოდენობად ჰექტარზე 200 ხე ითვლება. გამარჯვების პარკის ზოგიერთ ზონაში ტაქსაციის დროს ერთ ჰექტარზე აღმოჩნდა 2.000 ნარგავი! ცხადია, აქ ლაპარაკი ზედმეტია არათუ ლანდშაფტურ-არქიტექტურულ კომპოზიციებზე, არამედ მცენარის ნორმალურ განვითარებაზეც.

აქედან სჩანს, რომ პარკის გამწვანებისას გაუგებარი მოსაზრებებით სტიმულირებულია არა ნარგავების ხარისხზე ზრუნვა, არამედ მისი რაოდენობა. ისეთ მშვენიერ ჯიშებს, როგორიც არის მუხა, ცედარი, ცაცხვი, ხეების რაოდენობის გადიდების მიზნით გარშემო ურგავენ ელდარის ფიჭვს, ალვის ხესა და სხვა ადვილად მოსავლელ ჯიშებს, რომლებიც აადვილებენ გეგმის შესრულებას.

ისიც უნდა ითქვას, რომ სანერგე მეურნეობებს უჭირთ ცალკეული ჯიშის სანერგე მასალის შემოტანა რესპუბლიკის გარეთან, ქალაქს კი შეუძლია სათანადო მექანიზაცია გამოიყენოს და არსებული პარკების რეკონსტრუქციით მიიღოს წლების მანძილზე დაგროვილი რეზერვები.

აქედან ნათელი ხდება, რომ საჭიროა უფრო სერიოზულად მოვეკიდოთ ქალაქის საპარკო მეურნეობისა და საერთოდ გამწვანების, აგრეთვე პარკმშენებლის პროფესიის საკითხებს. გამწვანების პრობლემებში უნდა ჩავაბათ საქმეში ღრმად ჩახედული, მცოდნე და გემოვნებიანი სპეციალისტები, რომელთა ავტორიტეტი და კომპეტენტურობის დონე შეესაბამება დასახული ამოცანების სირთულეს. ამ საქმეში გადამწყვეტი სიტყვა უნდა მიეცეს მწვანე მშენებლობაზე საავტორო ზედამხედველობას, რათა თავიდან ავიცილოთ პროექტების დამახინჯებანი.

საქართველოში, საბედნიეროდ, გვაქვს საპარკო ხელოვნების ბრწყინვალე ნიმუშები. ასეთებია — წინანდლის, ლიკანის, ზუგდიდის, სოხუმისა და ბათუმის პარკები.

აუცილებლად უნდა აღვნიშნოთ ის ორგანული კავშირი, რომელიც არქიტექტურასა და მწვანე მშენებლობას შორის არსებობს.

რა თქმა უნდა, პარკებში უნდა იყოს სხვადასხვა სახის შენობა-ნაგებობანი. ისინი უნდა ამდიდრებდნენ და აძლიერებდნენ პარკის დამპროექტებლის მიერ ჩამოყალიბებულ კომპოზიციურ ჩანაფიქრს. ამ მხრივ სამაგალითოა თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის პარკი, ლიკანისა და წინანდლის და სხვა პარკები. ამ პარკებში განლაგებული ნაგებობანი პარკის განუყოფელ კომპონენტებს, მისი ესთეტიკური კომპოზიციის ცენტრალურ ელემენტებს შეადგენენ. იგივე როლი უნდა შეასრულონ პარკში მიკიერ არქიტექტურულმა ფორმებმაც. კიბეები, პანდუსები, აუზები, ფონტატურები და სხვა ხელს უნდა უწყობდნენ პარკის ცალკეული ელემენტების ურთიერთკავშირის გამდიდრებასა და საერთო განწყობილებისა თუ კლიმატურ-ესთეტიკური პირობების გაუმჯობესებას.

იმედი გვაქვს, რომ ჩვენი ქალაქისა და მისი შემოგარენის ბაღნარად გადაქცევის კეთილშობილური იდეის განხორციელებისას მეტი ყურადღება მიექცევა გამწვანების ხარისხს, მწვანე საფარის განვითარებას ლანდშაფტური არქიტექტურის მაღალი მოთხოვნების შესაბამისად.

ნელი ციციშვილი,
საქართველოს სსრ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე.

სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადა

როგორც სარკეში

ჩვენი კორესპონდენტები ჯ. ენუქიძე და გ. გამრეკელი მოსკოვიდან გვატყობინებენ:

სპარტაკიადა ის სარკეა, სადაც თვალნათლივ ჩანს ჩვენი სპორტის კარგიც და ავიც, ყველაფერი ის, რაც ნამდვილი და უტყუარია. ამ სარკეში ჩანს სპორტული ბრძოლის სინატიფე, რაინდობა, ოსტატობა, მობილიზება, შეცდომები და სხვა ათასი წვრილმანი. რაინდობაო ვთქვით, და გვახსენდება ამ სასპარტაკიადო დღეების ერთი ეპიზოდი — რაპირისტთა გუნდური შეხვედრა უზბეკეთის კოლექტივთან. იბრძვის გ. მეშველიანი... მისი შეტოქე იმდენად სახიფათო ვითარებაში აღმოჩნდა, რომ წამიც და იგი, ალბათ, მძიმე ტრავმას მიიღებდა. მეშველიანმა რაპირის მახვილი მყისვე დაუშვა, დახმარების ხელი გაუწოდა მეტოქეს. ბრძოლა მხოლოდ ამის შემდეგ განახლდა. ამ პირობებში მეშველიანი სხვანაირად რომ მოქცეულიყო, იგი უთუოდ მომგებიან ქულას მიიღებდა. მან ეს ორთაბრძოლა წააგო, მაგრამ გაიმარჯვა რაინდულმა სულისკვეთებამ.

განა ვაუკაცობის მაგალითი არ გახლდათ სამბისტი დავით ბოდაველი. იგი გამოუჯანმრთელებელი, ბოლომდე მოუშუშებელი ტრავმით ჩაება ბრძოლაში. მან ამჯერად წარმატება ვერ მოიპოვა, ჭრილობა გაეხსნა და შეჯიბრებას გაცილებით ადრე გამოეთიშა, ვიდრე მისი ქომაგები ელოდნენ. მაგრამ **რაც ბოდაველმა მძიმე ტკივილის ფასად გაიკეთა, რამდენიმე მედლად ფასობს.**

სამბისტთა სარბიელზე ვაუკაცობასთან ერთად ოსტატობაც ვიხილეთ. უშეღავათო ბრძოლის შემდეგ სპარტაკიადის პირველი ოქროს მედალი აელვარდა ქართველი სპორტსმენის მკერდზე. ჩვენმა მკითხველმა უკვე იცის, რომ წლევანდელი **სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადის პირველი ჩემპიონი საქართველოდან სამბისტი იოსებ მაღალაშვილია.** ზედიზედ ორჯერ სპარტაკიადის მოგება არცთუ იოლი საქმეა. თუმცა მას ტიტულები არ აკლია, იგი იყო სსრ კავშირის ჩემპიონი, მსოფლიოს ჩემპიონიც და პრიზიორიც. როგორც ხედავთ, ახალგაზრდა მფვრთნელის ნოდარ ექვთიმაშვილის მუშაობას უნაყოფოდ არ ჩაუვლია.

წლევანდელი სპარტაკიადის პირველ ქართველ ჩემპიონს ამ სპორტი კვარცხლბეკზე კიბის 6 საფეხური ჰქონდა ასაასვლელი. თითოეული საფეხურის დაძლევა ოსტატობის, გონივრული სტრატეგიის ნაყოფი იყო. მოჭიდავემ და მისმა მწვრთნელმა ყოველივე კარგად დაგეგმეს და აკი სასახელო გამარჯვებასაც მიაღწიეს.

სპარტაკიადო სარკეში მსაჯთა შეცდომებიც ჩანს. ერთ-ერთი შეხვედრის დროს, როცა ი. მაღალაშვილი დაწინაურებული იყო ერთი ქულით, რატომღაც მსაჯებმა ქულა გააუქმეს, მაგრამ მაღალაშვილმა იმავე წამს ოთხქულიანი ფანდი ჩაუტარა მეტოქეს და, როგორც ხედავთ, მისი აღმასვლა ვერც მსაჯმა შეაჩერა. სამწუხაროდ, მართალია იშვიათად, მაგრამ სპარტაკიადაზე ასეთ ეპიზოდებსაც ეხლიან.

4 ნონოთს კატეგორიაში გამარჯვული ორთაბრძოლის შემდეგ რუსეთის სსრ ნაკრები 114 ქულით პირველ ადგილზე იყო, საქართველო — მეორეზე (75), მოსკოვი — მესამეზე (74), უზბეკეთი — მეოთხეზე (55), ლენინგრადი — მეხუთეზე (50), ბელორუსია — მეექვსეზე (45).

სასიკეთო ძვრებიც ჩანს სასპარტაკიადო სარკეში. ფარაკაობასთან ახლოს მდგომნი უკვე საუბრობენ იმაზე, რომ საქართველოს სპორტსმენთა შორის გამოჩნდნენ ისეთები, რომლებიც შეეცდებიან წარსულში ცნობილი ქართველი მუშაკეტერების წარმატებათა განმეორებას. ასეთთაგან **უნდა გამოვყოთ 17 წლის ვლადიმერ აფციაური, რომელმაც გუნდური შეჯიბრების დროს არაფრად ჩაუგდო ტიტულოვანი მეტოქეებიც კი და ბევრი მათგანი დაამარცხა.** მაგრამ ამისათვის საკმაო დრო და სიბეჯითეა საჭირო.

საქართველოს რაპირისტ ვაუკებს V-VIII ადგილებისათვის მებრძოლ ჯგუფში მოსკოვის ლოკომოტივის წევრებთან მოუწიათ შეხვედრა. ბრძოლა თანაბარი ცვალებადობით, ერთობ უშეღავათოდ წარმართა და მინიმალური უპირატესობით გამარჯვება მოსკოველებს დარჩათ — 8:7; საქართველოს მუშკეტერებმა ამ შეხვედრაში მართლაც, რომ ძალებს დიდი დაძაბვით იასპარეზეს. ნერვიულმა და ფიზიკურმა დაძაბულობამ მათზე იმდენად იმოქმედა, რომ ყაზახეთის ნაკრებთან უკვე თითქმის უბრძოლველად დათმეს შეხვედრა — 1:8. **ამრიგად საქართველოს რაპირისტ ვაუთა ნაკრები VIII ადგილზე გავიდა.**

დილის რეპერტაჟს ამით ვამთავრებთ. საღამოს კი დღის განმავლობაში გამართულ ასპარეზობათა შედეგებზე გესაუბრებით...

●●

მაშ ასე, კვლავ ტელეფონთან ვართ. **დღეს იასპარეზეს წყალბურთელებმა, ბაიდარებით და კანოებით ნიჩბოსნებმა, სამბისტებმა, მოფარიკაველებმა და მოჭიდაველებმა.**

საქართველოს რაპირისტ ქალთა გუნდმა ქვეჯგუფში ზედიზედ დაამარცხა აზერბაიჯანის (9:6) და ლენინგრადის (8:7) მუშკეტერები, **რითაც საბოლოოდ მე-ნ ადგილი დაიკავა. ეს კარგ შედეგად უნდა მივიჩნიოთ.** ქვეჯგუფში წარმატებით დაიწყეს ასპარეზობა წყალბურთელებმაც, რომლებმაც სძლიეს მოლდაველები — 10:3.

დამთავრდა სამბისტთა ორთაბრძოლები 57 და 90 კილოგრამ წონით კატეგორიებში. **და აი, საქართველოს სპორტსმენთა ნადავლში ბრინჯაოს მედალიც გამოჩნდა. იგი მოიპოვა დავით ჯაფლაშვილმა (57 კგ).** ნოდარ მაღალეფიშვილმა (90 კგ) მე-7 ადგილი დაიკავა. **ასე რომ, ამ ორმა მოჭიდავემ 38 ქულა მოუტანა გუნდს.**

გუშინ მოჭადრაკეებს თავდაპირველად გადადებული პარტიების დამთავრება მოუწდათ. მოსკოვისა და საქართველოს I ტურის ორი გადადებული პარტიიდან დამთავრდა მხოლოდ ერთი: თ. გიორგაძე დანებდა ტ. პეტროსიანს, ხოლო ე. ფათალიბეკოვა- ნ. გაფრინდაშვილის პარტია კვლავ გადაიდო. ასე რომ, ამ შეხვედრაში ჩვენი გუნდი დამარცხებას ვეღარ გადაურჩება — 3:5 (1).

დამთავრდა II ტურის შეხვედრები ბელორუსებთან. თ. გიორგაძემ და მ. ჩიბურდანიძემ გამარჯვებამდე მიიყვანეს უპარატეხობა თავიანთ მეტოქეებთან და საბოლოოდ გუნდმაც მოიგო — 6:3. ახლა ჩვენს ჯგუფში ასეთი მდგომარეობაა: მოსკოვი — 11 (1), ბელორუსია — 11, ყაზახეთი 10 (1), საქართველო 9(1).

გუშინვე შედგა III ტური. ქართველი მოჭადრაკეები ყაზახეთის წარმომადგენლებს ხვდებოდნენ. **ჯერჯერობით ანგარიშია 4,5:0,5 ჩვენი გუნდის სასარგებლოდ.** გამარჯვებები მოიპოვეს თ. ჭიორგაძემ, ე. გუფელოდა, მ. ჩიბურდანიძემ და ს. ჩეჩელიანმა, ყაიმი გააკეთა ბ. გურგენიძემ. ოთხი პარტია გადადიდა.

პირველი წარმატება მოიპოვეს ჩვენმა ჩოგბურთელებმა, რომლებმაც სძლიეს ესტონელები — 6:4. ამავე ჯგუფში მოსკოვის გუნდმა დაამარცხა რსფს რესპუბლიკის წარმომადგენლები.

□

სურათზე: სპარტაკიადის ჩემპიონი სამბოში (52 კგ.) იოსებ მაღალაშვილი.

გამარჯვებულთა კვარცხლბეკი

პირადი პირველობა
ჭიდაობა სამგოში

52 კგ.

1. ი. მაღალაშვილი (საქართველო), 2. მ. ხალიევი (ყაზახეთი), 3. ნ. კოლეჩკინი (ლენინგრადი) და გ. ხაჩატრიანი (სომხეთი).

82 კგ.

1. ვ. პესნიაკი (ბელორუსია), 2. გ. კოსტოკოვი (მოლდავეთი), 3. ვ. ზინიაკოვი (რსფსრ) და ვ. ზიპი (ყირგიზეთი).

... 7. დ. ბოდაველი (საქართველო).

57 კგ.

1. ნ. გარეევი (რსფსრ), 2. ვ. ასტახოვი (მოსკოვი), 3. დ. ჯუღაშვილი (საქართველო) და ვ. ტუტერეევი (ყირგიზეთი).

ჩვენ და ზაფხული

დღეს ბიჭვინთაში

მშვენიერია ბიჭვინთა ზაფხულის ცხელ დღეებში. მარადიულ მწვანეში ჩაფლულა კურორტის თეთრი, მაღლივი შენობები. აქ შავი ზღვის ამ ზღაპრულ კუთხეში ჩვენი ქვეყნის ყველა კუთხიდან და ახლოვარგარეთიდან უამრავი ადამიანი ჩამოდის დასასვენებლად და აქაური ბუნების სილამაზით დასატკბობად.

სურათებზე: ზემოთ — კურორტის ერთ-ერთი კუთხის ხედი; მარჯვნივ — თვალწარმტაცი რელიქტურ ფიჭვნარში სახიამოვნო სიგრილეა; ქვემოთ — საუკეთესო დასვენება ზღვაზე გახეირნებაა. ამისათვის რეგულარულად გადიან ზღვაში თეთრი თბომავლები.

ვლ. ბინზაბურგის ფოტო.

ᲣᲐᲰᲐᲠᲘ

ᲘᲡᲘᲜᲘ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲨᲘ ᲒᲐᲛᲝᲕᲚᲔᲜ

სსრ კავშირის ხალხთა VII სპარტაკიადაზე ჩამოსასვლელად კუბის წამყვან სპორტსმენთა დიდი ჯგუფი ემზადება. მათ შორის არიან სახელგანთქმული მძლეოსნები სილვო ლეონარდი, რომელმაც სულ ახლახან პანამერიკულ ასპარეზობაზე 100 და 200 მეტრზე სირბილში პირველი ადგილი დაიპაკუთრა, მსოფლიოს ექს-რეკორდსმენი 110 მეტრზე თარჯრბენში ალეხანდრო კასანასი და ორგზის ოლიმპიური ჩემპიონი ალბერტო ხუანტორენა.

მათ გარდა მოსკოვში ჩამოვლენ სხვა ცნობილი სპორტსმენებიც.

დამთავრდა I წრე

მოსკოვის გუნდების „ლოკომოტივისა“ და „დინამოს“ შეხვედრით, რომელიც გუშინ გაიმართა, დამთავრდა სსრ კავშირის უმაღლესი ლიგის ფეხბურთელთა ჩემპიონატის მე-17 ტური და მასთან ერთად პირველი წრეც. გაიმარჯვა „დინამომ“ — 1:0.

უმაღლესი ლიგა
გათამაშების ცხრილი

მდგომარეობა I წრის შემდეგ					
		მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„შახტიორი“	11	5	1	28-9	27
„დინამო“ (მ.)	10	6	1	26-9	26
„დინამო“ (კ.)	10	4	3	22-10	24
„დინამო“ (ბ.)	10	4	3	20-8	24
„სპარტაკი“	9	6	2	23-12	24
„დინამო“ (მნ.)	8	4	5	21-15	20
„ზენიტი“	8	3	6	22-20	19
„ფახთაქორი“	6	4	7	20-25	16
„არარატი“	4	9	4	17-16	16
ცსკა	6	3	8	23-21	15
„ჩერნომორეცი“	4	5	8	12-17	13
„ლოკომოტივი“	3	7	7	17-21	13
„ყაზახეთი“	5	2	10	19-29	12
„ტორპედო“	4	4	9	14-22	12
„ზარია“	3	6	7	19-27	12
სკა	2	9	6	17-27	12
„პრ. სოვეტ.“	4	2	11	10-26	10
„ნეფტჩი“	2	5	10	7-23	9

ამბების ყულაბა

იცით თუ არა?..

...**სამთავრო** მონაკო ერთადერთი ქვეყანაა მსოფლიოში, რომლის ორკესტრი მეტია მის შეიარაღებულ ძალებზე. ორკესტრი შედგება 85 მუსიკოსისაგან, ხოლო არმიის მთელ შემადგენლობაში 82 კაცია.

...**იუგოსლავიის** ქალაქ დუბროვნიკის ცენტრში დგას კოშკის საათი, რომელიც ზუსტ დროს ყოველ საათში ორჯერ რეკავს. პირველად ის რეკავს ქალაქის ყველა საათთან ერთად, მეორედ — სამი წუთის შემდეგ მათთვის, ვინც მუდამ იგვიანებს.

...**საფრანგეთის,** აკადემიამ, რომელიც სამ საუკუნეზე მეტი ხნის წინათ შეიქმნა, პირველად სულ ახლახან მიიღო თავის რიგებში ქალი. აკადემიკოსი გახდა ივონა შოკე-ბრიუა — ფარდობითობის თეორიის სპეციალისტი.

რედაქტორი
ბ. ბედინეიშვილი.

რა ვნახოთ, რა მოვისმინოთ

საქართველოს ტელევიზიის ერთი ეკრანის პროგრამა

□ 16 ივლისი

პირველი პროგრამით: 09.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (მ.), 09.40 — „დილის ვარჯიში“ (მ.), 16.30 — აბიგურიენტათათვის — ბიოლოგია (ფ.), 17.00 — განცხადებები (ფ.), 17.05 — მულტიკლიკაციური ფილმი, 17.15 — მოსწავლეთათვის — „კოცონი“. საგელეევიზიო პროგრამა, 17.55 — „ვესტნიკი“ — საინფორმაციო პროგრამა (ფ.), 18.25 — ბათუმის საქალაქო კულტურის სახლთან არსებული ვოკალურ-ინსტრუმენტული ансამბლის კონცერტი (ფ.), 19.00 — ლიგერატურული გადაცემა „ეს სიყვარულის გამო“ (ფ. ჯაფელის დაბადების 50-ე წლისთავის გამო), 19.30 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა (ფ.), 20.00 — ფეხბურთის საბჭოთა კავშირის პირველობაზე. თბილისის „დინამო“ — ლენინგრადის „ზენიგი“. გრანსლაცია თბილისის ვ. ი. ლენინის სახელობის „დინამოს“ სტადიონიდან (ფ.), შესვენების დროს — „ჩვენი სტუმრები“, 21.45 — ქართული საგელეევიზიო მხატვრული ფილმი „რევანში“. პრემიერა, 22.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (მ.), 22.35 — „ბათუმის თეატრი თბილისში“ (ფ.).

მეორე პროგრამით: 17.15 — „ბავშვის საერთაშორისო წელი“ — „დოკუმენტური ფილმი — „ყველაზე ხანგრძლივი გამოცდა“, 18.15 — განცხადებები, 18.20 — მულტიპლიკაციური ფილმი, 18.35 — ქართული მხატვრული ფილმი — „ბედნიერი შეხვედრა“.

□ 17 ივლისი

პირველი პროგრამით: 09.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (მ.), 09.40 — „დილის ვარჯიში“ (მ.), 10.05 — „ბავშვებს ცხოველების შესახებ“ (ლენინგრადიდან), 16.30 — აბიგურიენტათვის — ფიზიკა (ფ.), 17.00 — განცხადებები (ფ.), 17.05 — მულტიკლიკაციური ფილმები, 17.35 — „ბავშვის საერთაშორისო წელი“ — „ხარობდეს ქვეყნად ყოველი ბავშვი“ (ფ.), 18.00 — დოკუმენტური ფილმი „ბოროგება ჩვენს გვერდით“, 18.35 — საგელეევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ჰემინგუეი ცხოვრობს პავანაში“ (მ.), 19.05 — მუსიკალური შესვენება, 19.10 — „კაცები წყვეტენ ყველაფერს“ (ფ.), 19.45 — „დღეს მსოფლიოში“ (მ.), 20.00 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა (ფ.), 20.30 — „ქართული ფილმი“ — საიუბილეო კინოჩვენება მხატვრული ფილმი „იყო შავი მგალობელი“, 21.50 — მულტიპლიკაციური ფილმი, 22.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (მ.), 22.35 — „ჩვენი ლაშქარი“ — ნიგვზიანი.

მეორე პროგრამით: 17.15 — „ბავშვის საერთაშორისო წელი“ — მხატვრული ფილმი „ალისფერი ყვავილი“, 18.20 — „ჩვენს დიად სამშობლოში“ — საგელეევიზიო დოკუმენტური ფილმი „კიკანები ელიან“ (ფ.), 18.45 — განცხადებები (ფ.), 18.50 — საგელეევიზიო დოკუმენტური ფილმი „ნიკიტკის ბაღის ფაფარქრები“, 19.20 — საესტრადო კონცერტი.

□ 20 ივლისი

პირველი პროგრამით: 09.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (მ.), 09.40 — „დილის ვარჯიში“ (მ.), 16.30 — აბიგურიენტათვის — ქიმია (ფ.), 17.00 — განცხადებები (ფ.), 17.05 — მულტიკლიკაციური ფილმი, 17.15 — „ბავშვის საერთაშორისო წელი“ — მხატვრული ფილმი „ჩემი მეგობარი კოლკა“, 18.40 — „ვერნისაჟი“, 19.20 — „ჩვენი ლაშქარი“ — ნ. ფეიქრიშვილი (გაანმეორებით), 19.45 — „დღეს მსოფლიოში“ (მ.), 20.00 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა (ფ.), 20.30 — „საესტრადო პაპნრიბა“ (ფ.), 21.00 — „ბავშვურთხილდეთ ეროვნულ საუნჯეს“ — სვანეთის ხელოვნების საგანძური, 22.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (მ.), 22.35 — „კომპოზიტორ სამყაროში“ (ფ.).

მეორე პროგრამით: 17.15 — საგელეევიზიო სპექტაკლი „გამარჯობათ, ჩვენო მამებო!“, 18.35 — კინონარკვევი, 18.50 — განცხადებები (ფ.), 18.55 — „ბავშვის საერთაშორისო წელი“ — მხატვრული ფილმი „უკანასკნელი ორიანი“ (ფ.).

□ 21 ივლისი

პირველი პროგრამით: 09.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (მ.), 09.45—„თქვენთვის, მზობლები (მ.), 10.15—„ბავშვის საერთაშორისო წელი“ — დოკუმენტური ფილმი „ყველაზე ხანგრძლივი გამოცდა“, 11.15—„კინომოზაიკა“, 12.00—„დილის ფოსტა“ — მუსიკალური პროგრამა (ფ.), 12.30 — მულტიკლიკაციური ფილმები, 12.55 — „მუსიკალური შეხვედრები“ (განმეორებით. ფ.), 14.00 „სპორტლოტოს“ ტირაჟი (მ.), 14.15 — „ჯანმრთელობა“ — სამეცნიერო-პოპულარული პროგრამა (მ.), 15.00 — „ბავშვებმა საბჭოთა არმიის მეომრებისათვის, 15.45 — კინონარკვევი, 15.55 — „ბაზეთ „პრავდის“ პოლიტიკური მიმოხილველის ი. ფუკოვის საუბარი საერთაშორისო თემაზე (მ.), 16.40 — „ბიჭვინთა საოცნებო კლუბი“ (ფ.), 17.00 — საბჭოთა კავშირის ხალხთა მე-7 საზაფხულო სპარტაკიადის საზეიმო გახსნა. გრანსლაცია ვ. ი. ლენინის სახელობის ცენტრალური სტადიონიდან, 20.00 — „ჩვენს დიად სამშობლოში“ საგელეევიზიო დოკუმენტური ფილმი — „ნეპეტუნი ეკარაჯუმში“, 20.15 — „მულტიკლიკაციური ფილმი“, 20.25 — „სიმღერის სიყვარულით“ — მარიკა კვასნიაშვილი (ფ.), 21.00 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა